MACMILLAN POLSKA

Program nauczania języka angielskiego

zgodny z podstawą programową
obowiązującą od 1 września 2026 r.

Rozporządzenie Ministra Edukacji
z dnia 11 marca 2026 r.

DLA II-ego ETAPU EDUKACYJNEGO

(szkoła podstawowa, klasy IV-VIII)

Ewa Piotrowska
Tomasz Sztyber
Katarzyna Komarnicka

Spis treści

I. WSTĘP **3**

A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU I JEGO GŁÓWNE ZAŁOŻENIA 3

B. ADRESACI PROGRAMU 4

C. WARUNKI REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH 5

D. CHARAKTERYSTYKA UCZNIÓW 7

II. CELE K SZTAŁCENIA I WYCHOWANIA **9**

A. CELE KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO 9

B. CELE KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO – WYMAGANIA OGÓLNE 10

III. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE **13**

IV. REALIZACJA PROGRAMU **25**

A. METODY 25

B. FORMY PRACY 27

C. TECHNIKI PRACY 28

1. Słuchanie *28*
2. Mówienie *29*
3. Czytanie *31*
4. Pisanie *33*
5. Nauczanie słownictwa *34*
6. Nauczanie gramatyki *35*
7. Techniki kształcenia samodzielnego uczenia się *36*
8. Techniki indywidualizacji pracy *36*
9. Korelacja treści z różnych przedmiotów / prace projektowe *38*
10. Nauczanie zagadnień kulturowych *39*
11. Inne techniki pracy uatrakcyjniające lekcje *40*

V. OCENIANIE **42**

A. OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW 42

1. Przedmiotowy system oceniania *43*
2. Kontrakt *44*
3. Szczegółowe kryteria oceniania *46*
4. Sprawdziany *53*
5. Ocenianie kształtujące *54*

B. OCENA PRACY NAUCZYCIELA 56

VI. NAUCZANIE ZDALNE **58**

A. METODY NAUCZANIA 58
1.Metoda audiolingwana *59*
2. Total Physical Response (Metoda reagowania całym ciałem) *59*
3. Metoda projektu *60*
4. Podejście komunikacyjne *61*

B. NARZĘDZIA PRACY 59
1. Lekcje na żywo *59*
2. Lekcje bez konieczności łączenia się z uczniami *59*
3. Narzędzia do tworzenia treści nauczania *60*

C. SCENARIUSZE LEKCJI ZDALNYCH 63
1. Lekcja z koniecznością łączenia się z uczniami na żywo *63*
2. Lekcja bez konieczności łączenia się z uczniami na żywo *66*

D. MOTYWACJA ORAZ ZAANGAŻOWANIE RODZICÓW I OPIEKUNÓW 67
INFORMACJA O AUTORACH PROGRAMU 69

© MACMILLAN POLSKA 2026

I. WSTĘP

A. Ogólna charakterystyka programu i jego główne założenia

Niniejszy program jest przeznaczony do realizacji w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, w których obowiązuje podstawa programowa określona w Rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia **11 marca 2026 r**. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej podkreśla znaczenie wspierania **wielostronnego rozwoju ucznia** poprzez tworzenie warunków sprzyjających aktywnemu poznawaniu świata oraz budowaniu wiedzy, umiejętności i postaw. Szczególny nacisk położony jest na rozwijanie **kompetencji fundamentalnych i przekrojowych**, w tym kompetencji językowych, poznawczych i społecznych, a także kształtowanie postawy otwartości, ciekawości poznawczej oraz gotowości do uczenia się przez całe życie.

Wśród najważniejszych celów edukacji wskazuje się rozwijanie takich kompetencji, jak krytyczne i twórcze myślenie, rozwiązywanie problemów, współpraca oraz odpowiedzialne działanie. Podstawa programowa akcentuje również znaczenie wartości, takich jak szacunek, współpraca, odpowiedzialność i zaangażowanie społeczne, które stanowią fundament funkcjonowania ucznia w społeczności szkolnej i poza nią.

Istotnym elementem procesu kształcenia jest rozwijanie **kompetencji komunikacyjnych**, umożliwiających uczniowi uczestnictwo w różnych sytuacjach społecznych i edukacyjnych. Sprawne posługiwanie się językiem polskim oraz językami obcymi nowożytnymi traktowane jest jako jedna z kluczowych kompetencji, wspierających zarówno uczenie się, jak i aktywne funkcjonowanie we współczesnym świecie. W związku z tym w niniejszym w programie szczególną rolę przypisuje się działaniom rozwijającym umiejętność rozumienia i tworzenia wypowiedzi oraz reagowania językowego w różnorodnych kontekstach komunikacyjnych.

Podstawa programowa wskazuje, że proces edukacyjny jest wspólnym zadaniem całej szkoły i wszystkich nauczycieli, a jego realizacja polega na systematycznym wspieraniu rozwoju ucznia oraz organizowaniu doświadczeń edukacyjnych sprzyjających jego aktywności i zaangażowaniu. Program nauczania uwzględnia te założenia poprzez określenie celów edukacyjnych, zakresu treści oraz sposobów organizacji procesu uczenia się, które wspierają rozwijanie kompetencji ucznia i jego stopniowe przejmowanie odpowiedzialności za własne uczenie się.

Program obejmuje również propozycje metod i form pracy sprzyjających uczeniu się poprzez działanie, współpracę i refleksję, a także rozwiązania wspierające monitorowanie postępów ucznia i udzielanie informacji zwrotnej, zgodnie z założeniami wspierania procesu uczenia się.

© MACMILLAN POLSKA 2026

B. Adresaci programu

Adresatami niniejszego programu nauczania są nauczyciele języka angielskiego w szkole podstawowej, prowadzący zajęcia językowe z uczniami w klasach **IV-VIII**, jako **kontynuacja** nauki języka angielskiego na pierwszym etapie edukacyjnym. Kształcenie językowe na tym etapie ma charakter ciągły i spiralny, co oznacza systematyczne powracanie do wcześniej poznanych treści oraz ich pogłębianie i rozszerzanie. Proces ten prowadzi do stopniowego zwiększania zakresu środków językowych oraz rozwijania umiejętności komunikacyjnych ucznia.

W myśl podstawy programowej w szkole podstawowej uczniowie uczą się obowiązkowo dwóch języków obcych nowożytnych: pierwszego języka od klasy I, drugiego od klasy VII.

Każdy nauczyciel, uczący języka obcego może podjąć decyzję, o nauczaniu na poziomie **wyższym niż oczekiwany**, a od klasy VII szkoły podstawowej przewidziano możliwość nauczania jednego z dwóch obowiązkowych języków obcych nowożytnych w zwiększonej liczbie godzin w **oddziałach dwujęzycznych**. Dlatego też podstawa programowa w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny określa wymagania dla czterech poziomów biegłości językowej, wynikającymi z Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego: **A1, A1+, A2 i B1** co odpowiada sytuacjom wynikającym z rozpoczynania lub kontynuacji nauki danego języka obcego nowożytnego na kolejnych etapach edukacyjnych.

W odniesieniu do języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy przyjmuje się, że **oczekiwanym poziomem biegłości na zakończenie klasy VIII jest poziom A2**. Jednocześnie dopuszcza się realizację wymagań na poziomie **wyższym,** adekwatnie do możliwości i potrzeb uczniów. W przypadku oddziałów **dwujęzycznych**, zgodnie z podstawą programową, proces dydaktyczny powinien prowadzić do osiągania przez uczniów poziomu A2 oraz wybranych wymagań z poziomu B1, a w sytuacji realizacji programu na wyższym poziomie – do rozwijania kompetencji właściwych dla poziomu B1, w szczególności w zakresie rozumienia i tworzenia wypowiedzi oraz wykorzystania języka w kontekstach przedmiotowych

Program uwzględnia organizację nauczania języka obcego nowożytnego przewidzianą w podstawie programowej i obejmuje poniższe warianty realizacyjne:

- kontynuacja nauki języka angielskiego jako pierwszego języka obcego nowożytnego w standardowym wymiarze godzin na poziomie **oczekiwanym**
- kontynuacja nauki języka angielskiego jako pierwszego języka obcego nowożytnego w standardowym wymiarze godzin na poziomie **wyższym niż oczekiwany**
- kontynuacja nauki języka angielskiego jako pierwszego języka obcego w oddziałach **dwujęzycznych**, w których od klasy VII realizowany jest rozszerzony wymiar godzin oraz wykorzystuje się język obcy jako narzędzie nauczania wybranych treści przedmiotowych.

We wszystkich wariantach obowiązują te same wymagania ogólne i szczegółowe określone w podstawie programowej. W przypadku oddziałów dwujęzycznych nauczyciel prowadzi proces dydaktyczny w taki sposób, aby – zgodnie z zapisami podstawy – uczniowie osiągali

© MACMILLAN POLSKA 2026

wymagania właściwe dla wyższego poziomu biegłości językowej oraz rozwijali kompetencje językowe także w kontekście treści nauczanych dwujęzycznie.

Wskazane powyżej poziomy biegłości należy traktować jako punkt odniesienia w opisie postępów ucznia, przy czym **celem kształcenia jest umożliwienie mu skutecznego komunikowania się w różnorodnych sytuacjach życia codziennego oraz rozwijanie kompetencji językowej jako narzędzia działania, współpracy i uczenia się.**

Na wcześniejszym etapie edukacyjnym (klasy I–III) uczniowie osiągają poziom odpowiadający poziomowi A1, który stanowi punkt wyjścia do dalszego rozwoju kompetencji językowych na drugim etapie edukacyjnym.

W toku nauki uczniowie rozwijają nie tylko umiejętności językowe, ale także kompetencje związane z uczeniem się języków obcych, w tym strategie komunikacyjne i strategie uczenia się. Kształtowana jest również świadomość językowa oraz otwartość na różnorodność kulturową, w tym znajomość realiów krajów obszaru języka angielskiego.

Program stanowi wsparcie dla nauczyciela w realizacji celów i wymagań określonych w podstawie programowej oraz zawiera propozycje metod, form i technik pracy sprzyjających rozwijaniu kompetencji językowych uczniów. Uwzględnia także rozwiązania w zakresie oceniania, umożliwiające monitorowanie postępów ucznia i wspieranie jego rozwoju.

Może on również pełnić funkcję informacyjną dla rodziców, umożliwiając zapoznanie się z zakresem treści nauczania, sposobami pracy dydaktycznej oraz oczekiwanymi osiągnięciami uczniów.

C. Warunki realizacji założeń programowych

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 12 marca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół wprowadza pewne zmiany w sprawie ramowych planów nauczania od 1 września 2026 r., jednakże w odniesieniu nauki języka obcego w szkole podstawowej zmiany te nie zachodzą.

W przypadku klas IV-VIII szkoły podstawowej na naukę pierwszego języka obcego nowożytnego przewidziano po **3 jednostki lekcyjne na tydzień**, czyli 90 godzin rocznie (450 godzin lekcyjnych na cały drugi etap kształcenia). W oddziałach dwujęzycznych uczniowie otrzymają w klasie VII i VIII **dodatkową** pulę godzin języka – w wymiarze **2 jednostki** lekcyjne tygodniowo.

SZKOŁA PODSTAWOWA - II Etap edukacyjny					
	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8
Pierwszy język obcy	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
Oddziały dwujęzyczne				**3+2**	**3+2**
Drugi język obcy				2	2

Tygodniowa liczba godzin przeznaczona na naukę języków obcych nowożytnych w szkole podstawowej.

© MACMILLAN POLSKA 2026

Kluczowym rozwiązaniem organizacyjnym, wprowadzonym już wcześniejszym rozporządzeniem o ramowych planach nauczania, mającym na celu zoptymalizowanie procesu nauczania, jest zapewnienie przez szkołę kształcenia uczniów **w grupach** o zbliżonym poziomie biegłości w zakresie języka obcego nowożytnego. Podział na grupy, zgodnie z założeniami podstawy programowej, może wiązać się z podziałem klasy na grupy o różnym poziomie zaawansowania, bądź ze stworzeniem grup językowych międzyoddziałowych. Sposób podziału na poziomy zaawansowania oraz liczba grup językowych zależą od liczby uczniów, możliwości danej szkoły i decyzji dyrektora.

Kolejnym zadaniem szkoły, umożliwiającym optymalizację kształcenia językowego jest odpowiednie **wyposażenie sali**. Ważne jest, aby w pracowni językowej znalazły się słowniki, rozmaite pomoce wizualne, tj. plansze, plakaty, prace projektowe wykonane przez uczniów, odtwarzacz plików dźwiękowych oraz komputer ze stałym łączem internetowym. Ważne jest, aby uczniowie mieli jak najlepsze warunki do wyszukiwania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, również z zastosowaniem **technologii** informacyjno-komunikacyjnych. Dodatkowym elementem wyposażenia sali może być również tablica interaktywna, która z pewnością uatrakcyjni zajęcia i zaktywizuje uczniów. Ponadto, układ ławek i krzeseł powinien umożliwiać nauczycielowi podział klasy na pary lub grupy, swobodne przemieszczanie się uczniów w trakcie prowadzonych zadań językowych oraz przestrzeń do wykonania prac projektowych.

Oprócz dobrze wyposażonej sali, niezbędne jest także zapewnienie uczniom dostępu do rozmaitych **autentycznych materiałów** źródłowych, tj. zdjęć, filmów, nagrań audio, tekstów, w tym z użyciem narzędzi związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, np. tablicy interaktywnej czy urządzeń mobilnych. Przydadzą się również uproszczone wersje angielskich książek, np. z serii Macmillan Readers, multimedialne programy komputerowe do nauki języka czy anglojęzyczne czasopisma dla dzieci uczących się języka angielskiego. Nie należy zapomnieć także o różnorodnych materiałach przybliżających życie i kulturę krajów anglojęzycznych. W myśl podstawy programowej, zajęcia językowe powinny rozwijać **wrażliwość międzykulturową** oraz kształtować postawę szacunku i otwartości wobec innych kultur. W szkole powinny odbywać się różne wydarzenia związane z językami obcymi, tj. dni języków obcych, zajęcia teatralne czy konkursy.

Wreszcie, niezbędnym warunkiem rozwijania umiejętności językowych jest prowadzenie przez nauczyciela ciągłej, systematycznej **diagnozy** uczniów, zarówno formalnej, jak i nieformalnej, oraz regularne przekazywanie uczniowi i jego rodzicom lub opiekunom informacji zwrotnej o postępach dziecka w zakresie poszczególnych umiejętności językowych. Nieodłącznym elementem monitorowania postępów ucznia powinna być także **samoocena**, do której nauczyciel powinien stopniowo uczniów wdrażać, pokazując rozmaite techniki, i zachęcać do uczciwego analizowania własnej pracy i osiągnięć (więcej o ocenianiu i samoocenie w rozdziale V, część A – „Ocena osiągnięć uczniów”).

© MACMILLAN POLSKA 2026

D. Charakterystyka uczniów

Nauczanie w klasach IV-VIII nie jest zadaniem łatwym, nawet dla doświadczonego nauczyciela, przede wszystkim dlatego, że te 5 lat to czas ogromnych zmian w rozwoju młodego człowieka, który stopniowo z dziecka staje się nastolatkiem. Proces nauczania grupy uczniów na drugim etapie kształcenia dodatkowo utrudnia fakt, że dzieci rozwijają się w bardzo różnym tempie, zwłaszcza we wczesnej fazie dorastania, a zatem w jednej klasie znajdą się dzieci znacznie różniące się między sobą pod względem zarówno rozwoju intelektualnego i fizycznego, jak i dojrzałości emocjonalnej i społecznej. Nauczyciel musi sprostać oczekiwaniom i potrzebom wszystkich uczniów razem i każdego z osobna. Istotną zatem rolą nauczyciela jest te różnice rozpoznać, a następnie tak organizować proces nauczania, aby każde dziecko mogło rozwijać się w tempie i stopniu określonym przez jego indywidualne możliwości i osiągać optymalne dla siebie sukcesy.

Zakończenie etapu nauczania wczesnoszkolnego i przejście do klasy IV to nowy etap w życiu dziecka. Ulega zmianie jego rola i zadania, zmienia się jego codzienny rozkład zajęć, pojawiają się nowe przedmioty oraz nowi nauczyciele. Bycie uczniem klas starszych oznacza także zwiększone wymagania i oczekiwania ze strony rodziców i nauczycieli. Należy pamiętać, że uczniowie rozpoczynający drugi etap kształcenia zazwyczaj chętnie stawiają czoła nowym wyzwaniom w nauce, oczywiście na miarę własnych możliwości.

Młodsi uczniowie, w klasach IV i V, to zazwyczaj jeszcze dzieci, które potrzebują w nauce gier i elementów zabawy, a także dobrze czują się w świecie fantazji i magii. Ich okres koncentracji jest jeszcze dość krótki, więc nauczyciel powinien zapewnić im wiele różnorodnych zajęć podczas lekcji. Dzieci 9-, 10- letnie są zazwyczaj skupione na sobie, bardzo wrażliwe na krytykę i źle znoszą niepowodzenia. Ważne zatem, aby nauczyciel zapewniał im swoją uwagę i akceptację, nie szczędził słów uznania, stale zachęcał i motywował je do nauki języka angielskiego, dając uczniom poczucie postępu i sukcesu. Istotne również, aby dzieci stopniowo kształtowały pozytywną postawę wobec uczenia się języka angielskiego oraz poznawały efektywne strategie przyswajania wiedzy.

Im starsi uczniowie, tym bardziej poważnie chcą być traktowani. Nie oznacza to, że na zajęciach w klasie VI czy VII mają zniknąć gry i zabawy, ale tematyka zajęć powinna być jak najbliższa zainteresowaniom i problemom młodych nastolatków. A we wczesnej fazie dorastania, jaką jest wiek 11-13 lat (który przypada na klasy VI-VIII), młody człowiek zdaje się mieć wyjątkowo dużo swoich trosk i niepokojów. Wiek dorastania to okres braku równowagi, nieprzystosowania, przemian. Charakterystyczne dla tej fazy rozwoju są chwiejność i nietrwałość w sferze emocjonalnej, przy jednoczesnej intensywności przeżyć uczuciowych. Nastoletni uczeń może na lekcji zademonstrować cały wachlarz uczuć: od ożywionej radości przez rozżalenie i rozpacz po wściekłość i agresję. Powodów do zmartwień i złości może być wiele – często związane są z niepowodzeniami w życiu towarzyskim (np. utrata przyjaźni, brak akceptacji wśród rówieśników), rodzinnym (brak zrozumienia u rodziców), a także szkolnym: młody nastolatek jest

© MACMILLAN POLSKA 2026

przewrażliwiony na punkcie swojej osoby – wszelkie niepowodzenia, nieoczekiwane sytuacje, niesprawiedliwa ocena nauczyciela – mogą wywołać u nastolatka strach, złość, agresję. Dla nastolatka nauczyciel często przestaje być autorytetem; na pierwszy plan wysuwają się rówieśnicy, przed którymi młody człowiek czasem chce się wykazać, czasem im ulega, czasem ich unika, ale raczej nie pozostaje wobec nich obojętny. Ta skomplikowana faza rozwojowa, jaką przechodzi młodzież w starszych klasach szkoły podstawowej, wymaga od nauczycieli nie tylko wiedzy i właściwego doboru metod pracy dydaktycznej, ale również wyrozumiałości, cierpliwości, serca i pewnej dozy życiowej mądrości.

© MACMILLAN POLSKA 2026

II. CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANI A

A. Cele kształcenia ogólnego

Szkoła podstawowa wspiera wszechstronny rozwój uczniów w sferze poznawczej, społecznej, emocjonalnej, etycznej i fizycznej oraz wspomaga ich w pełnej realizacji potencjału – zarówno jako jednostek, jak i członków społecznej i demokratycznej wspólnoty. Kształcenie w szkole podstawowej sprzyja kształtowaniu postawy dbałości o dobro wspólne, pielęgnowania tradycji i kultury narodowej z poszanowaniem innych kultur oraz rozwija postawy patriotyczne.

Celem kształcenia ogólnego w szkole podstawowej według założeń podstawy programowej jest:

1. rozwijanie kompetencji fundamentalnych: językowych, matematycznych, cyfrowych i ruchowych, niezbędnych do funkcjonowania w różnych sytuacjach życiowych oraz w procesie uczenia się;
2. budowanie przez uczniów wiedzy pozwalającej rozumieć otaczający ich świat i poznawać go w procesie uczenia się na kolejnych etapach edukacyjnych;
3. rozwijanie kompetencji przekrojowych: poznawczych, społecznych i osobistych, pozwalających uczniom aktywnie działać w szkole i poza nią, z korzyścią dla siebie i dla wspólnego dobra;
4. budowanie sprawczości uczniów w procesie uczenia się i realizacji zamierzonych celów, w tym branie odpowiedzialności za własne działania i ich wpływ na siebie, innych ludzi i świat;
5. wprowadzanie uczniów, we współpracy z rodzicami, w świat wartości i przygotowywanie ich do dokonywania odpowiedzialnych wyborów etycznych w trosce o siebie, innych ludzi, ojczyznę i inne wspólnoty;
6. rozwijanie aspiracji, ciekawości i uzdolnień uczniów oraz wzmacnianie motywacji wewnętrznej w procesie uczenia się.

Działalność dydaktyczna i wychowawcza szkoły opiera się na następujących wartościach: wolność, odpowiedzialność, wspólnota, szacunek, godność, prawda, dobro, piękno, sprawiedliwość i solidarność.

W procesie uczenia się uczeń buduje i rozwija kompetencje fundamentalne, wiedzę, kompetencje przekrojowe oraz sprawczość. Tworzenie warunków do rozwijania tych obszarów jest wspólnym zadaniem wszystkich nauczycieli i ma charakter ciągły, realizowany na wszystkich etapach edukacyjnych oraz we wszystkich obszarach kształcenia.

Kompetencje fundamentalne stanowią podstawę procesu edukacji i warunkują możliwość skutecznego funkcjonowania ucznia w różnych sytuacjach życiowych oraz dalszego uczenia się. W szczególności kompetencje językowe oznaczają zdolność skutecznego

© MACMILLAN POLSKA 2026

komunikowania się w mowie i piśmie, obejmującą rozumienie wypowiedzi, tworzenie własnych komunikatów oraz przetwarzanie informacji.

Kompetencje przekrojowe obejmują kompetencje poznawcze, społeczne i osobiste, które umożliwiają uczniowi aktywne działanie, współpracę z innymi oraz rozwój własny. W ich ramach szczególne znaczenie mają umiejętności krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, komunikacji oraz współdziałania w grupie.

Sprawczość ucznia rozumiana jest jako zdolność do podejmowania działań, planowania i realizowania celów oraz brania odpowiedzialności za własne decyzje i ich skutki.

Z punktu widzenia nauczania języka angielskiego realizacja powyższych celów i rozwijanie kompetencji odbywa się poprzez kształcenie kompetencji komunikacyjnej ucznia. Nauczanie języka obcego sprzyja rozwijaniu przede wszystkim kompetencji językowych, ale także wspiera rozwój kompetencji przekrojowych oraz budowanie sprawczości ucznia.

Na zajęciach językowych uczniowie powinni mieć możliwość aktywnego uczestniczenia w sytuacjach komunikacyjnych, współdziałania w grupie oraz wykorzystywania języka obcego w kontekstach zbliżonych do rzeczywistych, co sprzyja rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych i społecznych oraz przygotowuje do funkcjonowania w zróżnicowanym językowo i kulturowo świecie.

B. Cele kształcenia językowego – wymagania ogólne

W myśl obowiązującej podstawy programowej, rozwijanie kompetencji w zakresie języka obcego nowożytnego należy traktować jako proces wieloletni, naznaczony nierównomiernym rozwojem w zakresie poszczególnych umiejętności oraz pamiętać, że w nauczaniu języka obcego nowożytnego obowiązują zasady spiralności, czyli cyklicznego powracania do wcześniej omawianych zagadnień, i kumulatywności, czyli nadbudowywania wiadomości i umiejętności przy każdym powrocie do zagadnienia wcześniej omawianego.

Na I etapie edukacyjnym najważniejszym celem jest rozbudzenie w dzieciach pozytywnego nastawienia do nauki języka obcego nowożytnego. Na II etapie kształcenia w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny założono do realizacji **7 celów,** które są jednakowe dla wszystkich języków obcych nowożytnych nauczanych w szkole podstawowej. Przy czym celem nadrzędnym jest **skuteczne porozumiewanie się, w szczególności w mowie**, zrozumiałe **komunikowanie się**, i zorientowanie na wykorzystanie języka w kontekstach praktycznych, m.in. przez aranżowanie na zajęciach sytuacji komunikacyjnych bliskich doświadczeniom uczniów oraz adekwatnych do ich wieku, na dalszy plan przenosząc poprawność wypowiedzi. Jednakże, żeby uczeń mógł skutecznie komunikować się w języku obcym, musi opanować pewien zasób słów i konstrukcji, a następnie stosownie i poprawnie umieć je wykorzystać w różnych sytuacjach, tak aby błędnie zastosowane słowo, wyrażenie czy konstrukcja gramatyczna

© MACMILLAN POLSKA 2026

nie zmieniły zamierzonego przekazu. Dlatego też pierwszym z celów kształcenia językowego opisanym w podstawie programowej jest szeroko rozumiana znajomość słów, struktur gramatycznych i realizowanych przez nie funkcji językowych, jak również poprawnej pisowni i wymowy.

1. Posługiwanie się środkami językowymi: leksykalnymi, gramatycznymi, fonetycznymi i ortograficznymi.

Podstawa programowa zakłada, że uczeń kończący szkołę podstawową powinien opanować i w miarę możliwości sprawnie posługiwać się podstawowym zasobem środków językowych w zakresie tematów takich jak: *człowiek, dom i jego okolica, edukacja, praca życie prywatne, żywienie, zakupy i usługi, podróżowanie i turystyka, kultura, sport, zdrowie, postęp technologiczny, świat przyrody, społeczeństwo*, do których odniesienie znajduje się w dalszej części niniejszego programu nauczania.

Znajomość słownictwa i zróżnicowanych struktur gramatycznych nie jest jednakże wystarczająca do skutecznego komunikowania się. Wraz z wiedzą należy rozwijać u uczniów różne umiejętności – językowe i pozajęzykowe. Podstawa programowa zakłada zatem jako kolejny cel rozwijanie umiejętności receptywnych:

2. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych

oraz umiejętności produktywnych:

3. Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Poza czytaniem, słuchaniem, mówieniem i pisaniem, podstawa programowa definiuje jeszcze dwa cele nauczania języka obcego w zakresie rozwijania umiejętności językowych: **reagowanie** i **przetwarzanie**. Pierwsze z pojęć odwołuje się do kształtowania u uczniów odpowiednich nawyków reagowania na usłyszaną lub przeczytaną wiadomość, w różnych kontekstach sytuacyjnych. Nauczyciel powinien zatem 'wyposażyć' uczniów w język funkcjonalny, zawierający rozmaite wyrażenia, które pozwolą im stosownie zareagować np. udzielić informacji, przeprosić, podziękować, poprosić o radę itp.

4. Uczestniczenie w rozmowie i reagowanie w sytuacjach życia codziennego, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie.

Drugie z założeń odnosi się do umiejętności przetwarzania informacji, czyli zrozumienia przekazu w jednej formie, a następnie przekazania go w innej formie. Umiejętność przetwarzania przydatna jest zarówno w celu budowania świadomości językowej, tj. ustalania różnic i

© MACMILLAN POLSKA 2026

podobieństw pomiędzy językiem obcym a ojczystym, jak również w celu rozwijania u uczniów umiejętności interpretowania różnego rodzaju obrazów, tabel, planów lekcji itp.

5. Przekształcanie przekazu w ramach tego samego języka obcego nowożytnego oraz między językami, a także z formy ustnej, pisemnej lub wizualnej na inną formę.

Kolejnym celem kształcenia definiowanym przez podsawę programową jest:

6. Posługiwanie się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego.

W celu realizacji powyższego celu, nauczyciel języka angielskiego powinien wspierać uczniów w rozwijaniu umiejętności samodzielnego uczenia się: korzystanie z rozmaitych źródeł informacji (w języku obcym) i ich krytyczna analiza, a także wykorzystywanie technik samodzielnej pracy, np.: prowadzenie notatek czy stosowanie mnemotechnik, tj. sposobów zapamiętywania nowych wyrazów. Ważne jest zapoznanie uczniów z różnymi pomocnymi w nauce języka strategiami, takimi jak: domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznane słowa, czy zastąpienie zapomnianego lub nieznanego uczniowi słowa innym wyrazem. Należy też zachęcać uczniów do dokonywania samooceny, tak aby mieli świadomość postępu, jaki robią w nauce języka angielskiego, a także poznali swoje słabe strony, które muszą udoskonalić.

Wreszcie, wskazane jest zachęcanie uczniów do refleksji nad procesem nauki języka – odkrycie swojego stylu uczenia się i umiejętnego dostosowania sposobów pracy z językiem do konkretnych predyspozycji, potrzeb i możliwości danego ucznia. Nauczyciel powinien pomóc uczniom zidentyfikować i pomóc rozwijać w szczególności te czynności, które wpłyną korzystnie na efektywność uczenia się każdego ucznia. Warto zatem raz jeszcze podkreślić rolę **indywidualizacji** procesu nauczania – to niezwykle ważne, aby zajęcia umożliwiały każdemu uczniowi pogłębianie swojej wiedzy i rozwijanie umiejętności językowych i pozajęzykowych.

Ostatnim celem ogólnym wytrazonym w podstawie programowej jest:

6. Rozwijanie otwartości na różnorodność kulturową.

Rozwijanie otwartości na różnorodność kulturową polega na kształtowaniu u uczniów postawy ciekawości, szacunku i tolerancji wobec innych kultur, tradycji i sposobów życia. Nauczyciel powinien zachęcać uczniów do poznawania realiów krajów posługujących się danym językiem, porównywania ich z własną kulturą oraz dostrzegania podobieństw i różnic, co sprzyja budowaniu postawy empatii i zrozumienia w komunikacji międzykulturowej.

© MACMILLAN POLSKA 2026

III. TREŚCI NAUCZANIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

Jak już wspomniano, podstawa programowa wprowadzona w życie Rozporządzeniem Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny określa wymagania dla czterech poziomów biegłości językowej,: A1, A1+, A2 i B1.

Przedstawione w niniejszym programie treści nauczania uwzględniają wszystkie wymagania szczegółowe dla przedmiotu język obcy nowożytny opisane w podstawie programowej dla języka angielskiego **nauczanego jako pierwszy**. W podstawie przyjęto, że oczekiwanym od ucznia na zakończenie nauki w klasie VIII poziomem biegłości językowej w takim przypadku jest poziom **A2**, jednak każdy nauczyciel języka obcego nowożytnego, uwzględniając możliwości i kompetencje językowe uczniów, może podjąć decyzję o realizacji podstawy programowej w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny na poziomie wyższym niż oczekiwany.

Możliwości realizacji podstawy programowej w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy:

Klasy	Język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy	
IV-VIII	Poziom oczekiwany	Poziom wyższy
	A2	B1

W przypadku przedmiotu język obcy nowożytny realizowanego w rozszerzonym wymiarze godzin w oddziale **dwujęzycznym** nauczyciel prowadzi proces dydaktyczny w taki sposób, aby uczniowie osiągali wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności określone w poniższej tabeli.

Klasy	Poziom podsawy progamowej realizowanej w zakresie języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy	Poziom podsawy progamowej realizowanej w zakresie języka obcego nowożytnego w oddziale dwujęzycznym
IV-VIII	A2	A2 oraz wybrane szczegółowe zagadnienia z podsawy programowej na poziomie B1 (adekwatne do możliwości grupy)
	B1	B1 oraz wybrane **zakresy leksylalne i teksty** (czytane, słuchane, tworzone) w zakresie przedmiotów nauczanych dwujęzycznie (przy czym podczas dodatkowych godzin uczeń powinien rozwijać znajomość **środków językowych** oraz **doskonalić umiejętności językowe,** a w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie rozwijać je także w odniesieniu do treści

© MACMILLAN POLSKA 2026

		nauczania tych przedmiotów, a wymaganie szczegółowe z działu dziesiątego pkt 1 powinno się rozszerzyć o podstawową wiedzę dotyczącą m.in. literatury, historii, geografii kraju nauczanego języka

Podstawa programowa określa bowiem zakresy tematyczne, w ramach których uczeń powinien rozbudowywać swój zasób środków językowych, jednakże nie precyzuje zakresu struktur gramatycznych bądź funkcji językowych.

W poniższej tabeli zamieszczone zostały sugerowane struktury gramatyczne i funkcje językowe, które pomogą uczniowi szkoły podstawowej w osiągnięciu celów opisach w podstawie dla poziomów A2 (poziom oczekiwany) oraz B1 (poziom wyższy).

© MACMILLAN POLSKA 2026

WARIANT I A2 (poziom oczekiwany)	**WARIANT II B1 (poziom wyższy)**
Uczeń posługuje się **podstawowym zasobem** środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, w zakresie tematów:	Uczeń posługuje się **w miarę rozwiniętym zasobem** środków językowych: leksykalnych, gramatycznych, fonetycznych i ortograficznych, niezbędnych do realizacji pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności, w zakresie tematów:
SŁOWNICTWO	
1) człowiek: dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania; 2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, przeprowadzka; 3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne; 4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu; 5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, relacje międzyludzkie, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości; 6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne; 7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, odzież, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług; 8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie; 9) kultura: dziedziny kultury, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje; 10) sport: dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, wydarzenia sportowe, uprawianie sportu; 11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie; 12) postęp technologiczny: wynalazki, media, korzystanie z technologii informacyjno- -komunikacyjnych; 13) świat przyrody: pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska; 14) społeczeństwo: problemy współczesnego świata.	1) człowiek: dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania; 2) miejsce zamieszkania: dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, obowiązki domowe, przeprowadzka; 3) edukacja: szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się (w tym uczenie się przez całe życie), przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne; 4) praca: zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy, wybór zawodu, **poszukiwanie pracy;** 5) życie prywatne: rodzina, znajomi i przyjaciele, relacje międzyludzkie, czynności życia codziennego, przedmioty codziennego użytku, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, **styl życia, konflikty i problemy;** 6) żywienie: artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe **(w tym diety),** lokale gastronomiczne; 7) zakupy i usługi: rodzaje sklepów, towary i ich cechy, odzież, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, **reklamacja;** 8) podróżowanie i turystyka: środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, **awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny;** 9) kultura: dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje; 10) sport: dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, wydarzenia sportowe, uprawianie sportu, **pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu;** 11) zdrowie: części ciała, tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, **niepełnosprawność;** 12) postęp technologiczny: wynalazki, media, korzystanie z technologii informacyjno- -komunikacyjnych, **szanse i zagrożenia związane z postępem technologicznym;** 13) świat przyrody: pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska, **klęski żywiołowe;** 14) społeczeństwo: **wydarzenia i zjawiska społeczne,** problemy współczesnego świata.

© MACMILLAN POLSKA 2026

GRAMATYKA	
Czasy i konstrukcje zdaniowe • tryb rozkazujący • czasownik *be* oraz *have got* • konstrukcja *there is / there are, there was / there were* • konstrukcja *like / love, hate + gerund* • konstrukcja *would like to* + bezokolicznik • konstrukcje, np. *be good at, be interested in + gerund* • konstrukcje z *too / enough* • czasowniki modalne: *can / can't*, *must / mustn't*, *may, could / couldn't*, *should / shouldn't* • konstrukcja *have to / don't have to* • *Present Simple* - czynności trwające stale lub powtarzające się • *Present Continuous* - czynności odbywające się w chwili mówienia lub czynności zaplanowane w przyszłości • *Present Perfect* – opisywanie doświadczeń, czynności, które wydarzyły się niedawno, ale brak dokładnej informacji kiedy; ich skutek jest widoczny w chwili mówienia; czynności trwające do chwili obecnej • *Past Simple* (czasownik *be*, czasowniki regularne i nieregularne) - czynności, które wydarzyły się w określonej przeszłości • *Past Continuous* - czynności, które trwały w przeszłości przez pewien czas lub trwały w chwili, gdy wydarzyło się coś innego • *Future Simple* - czynności przyszłe, przewidywanie, spontaniczne decyzje • konstrukcja *be + going + to* - plany i zamierzenia • zdania warunkowe typu 0, 1 • strona bierna w czasach *Present Simple, Past Simple, Future Simple* • czasowniki złożone (*phrasal verbs*) • zdania przydawkowe definiujące • zdania wykrzyknikowe **Rzeczowniki**: • liczba mnoga rzeczowników (regularne i wybrane nieregularne) • rzeczowniki policzalne i niepoliczalne • forma dzierżawcza rzeczownika (dopełniacz saksoński) • rzeczowniki złożone (*playground*) **Przedimki:** • przedimek nieokreślony *a / an*: • przedimek określony *the* • przedimek zerowy (brak przedimka) **Zaimki**: • pytające (*who, which, what)* • wskazujace (*this*, *these*, *that*, *those*) • osobowe (*I*, *you*, *he*, *she*, *it*, *we*, *they*) • dzierżawcze (*mine*, *yours*, *his*, *hers*, *its*, *ours*, *theirs*) • dopełnieniowe (*me*, *you*, *him*, *her*, *it*, *us*, *them*) • zwrotne (*myself*, *yourself*, *himself*, *herself*, *itself*, *ourselves*, *yourselves*, *themselves*) • względne (*who*, *which*, *where*) • bezosobowy *you* • *one, ones* • nieokreslone *some*, *any*, *many*, *much*, *a lot of, (a) little,(a) few, other, another, somebody, anything*	**Czasy i konstrukcje zdaniowe** • tryb rozkazujący • czasownik *be* oraz *have got* • konstrukcja *there is / are, there was / were* • konstrukcja *like / love, hate, not mind + gerund* • konstrukcja *would like to, would prefer to, would rather* + bezokolicznik • konstrukcje + *gerund* lub + bezokolicznik • konstrukcje *too / enough* • czasowniki modalne: *can / can't*, *must / mustn't, may, might, could / couldn't, should / shouldn't* • konstrukcja *have to / don't have to* • *Present Simple* i *Present Continuous* - porównanie czasów teraźniejszych • *Present Perfect* • *Past Simple* i *Past Continuous* - porównanie czasów przeszłych • *Future Simple*, *be + going + to* i *Present Continuous* - porównanie czasów / konstrukcji wyrażających przyszłość • *Past Perfect* – opisywanie czynności zaprzeszłych • *used to* + bezokolicznik - czynności zwyczajowe w przeszłości • zdania warunkowe typu 0, 1, 2 • strona bierna w czasach *Present Simple, Past Simple, Future Simple, Present Perfect* • czasowniki złożone (*phrasal verbs*) • zdania przydawkowe definiujace i wtrącone (*defining and non-defining relative clauses*) • zdania wykrzyknikowe • mowa zależna - polecenia i zakazy • mowa zależna - zdania twierdzące **Rzeczowniki**: • liczba mnoga rzeczowników (regularne i nieregularne) • rzeczowniki policzalne i niepoliczalne • rzeczowniki złożone (*playground*) • forma dzierżawcza rzeczownika (dopełniacz saksoński) • tworzenie rzeczownika od czasownika i przymiotnika **Przedimki:** • przedimek nieokreślony *a / an*: • przedimek określony *the* • przedimek zerowy (brak przedimka) **Zaimki**: • pytające (*who, which, what)* • wskazujace (*this*, *these*, *that*, *those*) • osobowe (*I*, *you*, *he*, *she*, *it*, *we*, *they*) • dzierżawcze (*mine*, *yours*, *his*, *hers*, *its*, *ours*, *theirs*) • dopełnieniowe (*me*, *you*, *him*, *her*, *it*, *us*, *them*) • zwrotne (*myself*, *yourself*, *himself*, *herself*, *itself*, *ourselves*, *yourselves*, *themselves*) • względne (*who*, *which*, *where*, *that*, *whose*) • bezosobowy *you* • *one, ones* • nieokreslone *some*, *any*, *many*, *much*, *a lot of, (a) little,(a) few, a couple of, other, another, somebody, anything*, *no one, nothing*, *nowhere*)

© MACMILLAN POLSKA 2026

Przymiotniki: • przymiotniki określające kolor, rozmiar, kształt i narodowość • dzierżawcze (*my*, *your*, *his*, *her*, *its*, *our*, *their*) • stopniowanie przymiotników jedno i wielosylabowych (regularne i niektóre formy nieregularne) • porównania (*as ... as*, *longer than*) • konstrukcje z użyciem przymiotnika z *so*, *such, what* **Przysłówki:** • częstotliwości (*always*, *usually*, *often*, *sometimes*, *never*) i ich miejsce w zdaniu • czasu przeszłego i przyszłego (*last week*, *ago*, *next year*, *at eight o'clock*, *tomorrow* itp.) • formy regularne i nieregularne tworzone od przymiotników (*slowly*, *fast*) • Stopniowanie przysłówków regularnych i nieregularnych **Spójniki**: • *and*, *but, or* • *next*, *then*, *after*, *before* • *because, so* • *if, when*, *while* **Przyimki:** • określające miejsce (*in*, *on, at*, *over*, *opposite*) • określające czas (*on Monday*, *at ... o'clock*, *in summer*, *after midnight*) • określające sposób (*by train, with a pencil)* **Liczebniki**: • główne • porządkowe (*first*, *second*, *third*, *fourth*, itd.)	**Przymiotniki**: • przymiotniki określające kolor, rozmiar, kształt i narodowość • dzierżawcze (*my*, *your*, *his*, *her*, *its*, *our*, *their*) • stopniowanie przymiotników jedno i wielosylabowych (regularne i niektóre formy nieregularne) • porównania (*as ... as*, *longer than*) • konstrukcje z użyciem przymiotnika z *so*, *such, what* • szyk przymiotników • tworzenie przymiotników o przeciwstawnym znaczeniu **Przysłówki:** • częstotliwości (*always*, *usually*, *often*, *sometimes*, *never*) i ich miejsce w zdaniu • czasu przeszłego i przyszłego (*last week, ago*, *next year*, *at eight o'clock*, *tomorrow, since*, *for*, *yet*, *just* itp.) • formy regularne i nieregularne tworzone od przymiotników (*slowly*, *fast*) • Stopniowanie przysłówków regularnych i nieregularnych **Spójniki**: • *and*, *but, or* • *next*, *then*, *after*, *before, as soon as* • *because, so* • *if*, *unless,when*, *while* • *however*, *although* **Przyimki:** • określające miejsce (*in*, *on, at*, *over*, *opposite*) • określające czas (*on Monday*, *at ... o'clock*, *in summer*, *after midnight*) • określające sposób (*by train, with a pencil)* • pytania z przyimkiem na końcu • kierunku i ruchu (np. *from, towards, over, down)* **Liczebniki**: • główne • porządkowe (*first*, *second*, *third*, *fourth*, itd.)

© MACMILLAN POLSKA 2026

FUNKCJE JĘZYKOWE	
• Przedstawianie siebie i innych osób • Opisywanie ludzi, przedmiotów i zwierząt • Identyfikacja i lokalizacja przedmiotu (np. określanie miejsca położenia przedmiotów, usytuowania budynków w mieście) • Opisywanie zjawisk • Rozpoczynanie, podtrzymywanie, kończenie rozmowy, sposoby zwracania się do rozmówcy • Stosowanie zwrotów grzecznościowych, m.in. powitanie, pożegnanie, podziękowanie, przeproszenie • Opisywanie czynności zwyczajowych (np. opisywanie zajęć codziennych i form spędzania czasu wolnego) • Opisywanie czynności odbywających się w chwili mówienia • Porównywanie cech osób, przedmiotów, miejsc, czynności • Wyrażanie intencji, marzeń i planów na przyszłość • Wyrażanie przewidywań, wydarzeń w przyszłości • Podejmowanie spontanicznych decyzji • Pytanie i prośba o informację • Wyrażanie upodobań i pytanie o upodobania innych • Prowadzenie prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego • Określanie umiejętności, kompetencji • Określanie posiadania i przynależności • Wyrażanie i uzasadnianie swojej opinii • Pytanie o opinię i przedstawianie opinii innych osób • Wyrażanie zgody lub sprzeciwu • Wyrażanie uczuć i emocji • Wyrażanie prośby • Zgadzanie się i odmawianie spełnienia prośby • Udzielanie rad, proszenie o radę • Wyrażanie zakazu i nakazu • Ostrzeganie i instruowanie • Pytanie o pozwolenie • Udzielanie i odmawianie pozwolenia • Wyrażanie przyczyny i skutku (np. *to…because…*) • Wyrażanie warunku (np. *If you want to…*) • Proponowanie, przyjęcie lub odrzucenie propozycji • Składanie gratulacji i życzeń • Odpowiadanie na życzenia i gratulacje • Zapraszanie i odpowiadanie na zaproszenie	• Przedstawianie siebie i innych osób • Opisywanie ludzi, przedmiotów i zwierząt • Identyfikacja i lokalizacja przedmiotu (np. określanie miejsca położenia przedmiotów, usytuowania budynków w mieście) • Opisywanie zjawisk • Rozpoczynanie, podtrzymywanie, kończenie rozmowy, sposoby zwracania się do rozmówcy • Stosowanie zwrotów grzecznościowych, m.in. powitanie, pożegnanie, podziękowanie, przeproszenie • Opisywanie czynności zwyczajowych (np. opisywanie zajęć codziennych i form spędzania czasu wolnego) • Opisywanie czynności odbywających się w chwili mówienia • Porównywanie cech osób, przedmiotów, miejsc, czynności • Wyrażanie intencji, marzeń i planów na przyszłość • Wyrażanie przewidywań, wydarzeń w przyszłości • Podejmowanie spontanicznych decyzji • Pytanie i prośba o informację • Wyrażanie upodobań i pytanie o upodobania innych • Prowadzenie prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego • Określanie umiejętności, kompetencji • Określanie posiadania i przynależności • Wyrażanie i uzasadnianie swojej opinii • Pytanie o opinię i przedstawianie opinii innych osób • Wyrażanie zgody lub sprzeciwu • Wyrażanie uczuć i emocji • Wyrażanie prośby • Zgadzanie się i odmawianie spełnienia prośby • Udzielanie rad, proszenie o radę • Wyrażanie zakazu i nakazu • Ostrzeganie i instruowanie • Pytanie o pozwolenie • Udzielanie i odmawianie pozwolenia • Wyrażanie przyczyny i skutku (np. *to…because…*) • Wyrażanie warunku (np. *If you want to… If it was…)* • Proponowanie, przyjęcie lub odrzucenie propozycji • Składanie gratulacji i życzeń • Odpowiadanie na życzenia i gratulacje • Zapraszanie i odpowiadanie na zaproszenie • Wyrażanie pewności lub niepewności (np. *Probably*) • Przekazywanie informacji/opinii podanej przez inną osobę • Wyrażanie zwyczajów w przeszłości (np. *I used to*) • Przekazywanie pytań i poleceń podanych przez inną osobę • Wyrażanie umiejętności w przeszłości i w przyszłości
ROZUMIENIE WYPOWIEDZI	
Rozumienie ze słuchu Uczeń rozumie **proste** wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, informacje,	**Rozumienie ze słuchu** Uczeń rozumie wypowiedzi ustne **o średnim stopniu trudności** (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty,

© MACMILLAN POLSKA 2026

newsy czytane, prezentacje), artykułowane wyraźnie, przede wszystkim w standardowej odmianie języka: 1) reaguje na polecenia; 2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy lub autora, kontekst (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników); 3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje; 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi. **Rozumienie tekstu czytanego** Uczeń rozumie **proste wypowiedzi pisemne** (np. e-maile, SMS-y, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, newsy, rozkłady jazdy, instrukcje, historyjki obrazkowe z tekstem, artykuły, wywiady, posty, teksty narracyjne i literackie): 1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, formalny i nieformalny styl tekstu, czas, miejsce, sytuację); 2) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu; 3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje; 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	ogłoszenia, instrukcje, informacje, newsy czytane, **podcasty, relacje, wywiady** i prezentacje), artykułowane wyraźnie w standardowej i **niestandardowej** odmianie języka: 1) reaguje na polecenia; 2) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje nadawcy lub autora, kontekst (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników); 3) rozumie wypowiedź lub jej fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w niej określone informacje; 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi. **Rozumienie tekstu czytanego** Uczeń rozumie wypowiedzi **o średnim stopniu trudności** (np. e-maile, SMS-y, napisy, ulotki, etykiety, jadłospisy, ogłoszenia, newsy, rozkłady jazdy, instrukcje, **komiksy,** artykuły, **recenzje,** wywiady, posty, teksty narracyjne i literackie): 1) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie ogólnym: określa główną myśl, intencje autora, kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, formalny i nieformalny styl tekstu, czas, miejsce, sytuację); 2) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu; 3) rozumie tekst lub jego fragment na poziomie szczegółowym: znajduje w nim określone informacje; 4) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście; **5) odróżnia informacje o faktach od opinii.**
TWORZENIE WYPOWIEDZI	
Tworzenie wypowiedzi ustnej Uczeń tworzy **krótkie,** proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej: 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości oraz teraźniejszości; 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5) opisuje upodobania; 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób; 7) wyraża uczucia i emocje; 8) udziela wskazówek i instrukcji.	**Tworzenie wypowiedzi ustnej** Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, **w miarę płynne** wypowiedzi ustne, zachowując zasady grzeczności językowej: 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości oraz teraźniejszości; 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5) opisuje upodobania; 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie **i poglądy**, przedstawia opinie **i poglądy oraz ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;** 7) wyraża **i opisuje** uczucia i emocje; **8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;** **9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;** 10) udziela wskazówek i instrukcji.
Tworzenie wypowiedzi pisemnej Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy **krótkie,** proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę), z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeżeli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:	**Tworzenie wypowiedzi pisemnej** Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, post, e-mail, historyjkę), z zachowaniem zasad grzeczności językowej oraz, jeżeli to konieczne, zasad konstruowania tekstów danego rodzaju:

© MACMILLAN POLSKA 2026

1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości oraz teraźniejszości; 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5) opisuje upodobania; 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie, przedstawia opinie innych osób; 7) wyraża uczucia i emocje; 8) udziela wskazówek i instrukcji.	1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska; 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości oraz teraźniejszości; 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 5) opisuje upodobania; 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie **i poglądy,** przedstawia opinie **i poglądy oraz ustosunkowuje się do opinii i poglądów** innych osób; 7) wyraża **i opisuje** uczucia i emocje; **8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;** **9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;** 10) udziela wskazówek i instrukcji.

© MACMILLAN POLSKA 2026

REAGOWANIE NA WYPOWIEDZI	
Reagowanie ustnie Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach życia codziennego w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej: 1) przedstawia siebie i inne osoby; 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie lub sprecyzowanie, upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź; 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób; 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób; 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje; 9) prosi o radę i udziela rady; 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe. **Reagowanie pisemnie** Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na najbardziej typowe sytuacje życia codziennego – prosty tekst pisany (np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum) w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z zachowaniem zasad grzeczności językowej: 1) przedstawia siebie i inne osoby;	**Reagowanie ustnie** Uczeń reaguje ustnie w typowych, **również w miarę złożonych sytuacjach,** w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, zachowując zasady grzeczności językowej: 1) przedstawia siebie i inne osoby; 2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, powtórzenie lub sprecyzowanie, upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź; 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; 4) wyraża swoje opinie **i uzasadnia je**, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, **wyraża wątpliwość;** 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób; 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje; 9) prosi o radę i udziela rady; 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe. **Reagowanie pisemnie** Uczeń, posługując się właściwym dla danego języka obcego alfabetem lub sposobem zapisu, tworzy – w reakcji na najbardziej typowe sytuacje życia codziennego – prosty tekst pisany (np. wiadomość, formularz, post, e-mail, komentarz, wpis na czacie lub forum) w typowych, **również w miarę złożonych sytuacjach,** w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z zachowaniem zasad grzeczności językowej: 1) przedstawia siebie i inne osoby;

© MACMILLAN POLSKA 2026

2) nawiązuje kontakty towarzyskie, rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. na czacie), podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie lub sprecyzowanie; 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz lub ankietę); 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób; 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób; 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje; 9) prosi o radę i udziela rady; 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.	2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas na czacie); podtrzymuje rozmowę, a w przypadku trudności w jej przebiegu prosi np. o wyjaśnienie, sprecyzowanie; 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz lub ankietę); 4) wyraża swoje opinie **i uzasadnia je**, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, **wyraża wątpliwość;** 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób; 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje; 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie; 8) proponuje, zachęca, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje; 9) prosi o radę i udziela rady; 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje; 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby; 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie); 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.
PRZETWARZANIE WYPOWIEDZI	
Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie: 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym; 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim; 3) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu; 4) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną; 5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. na wykresach, mapach, w symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. w filmach, reklamach); 6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. na wykresach, mapach, w symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. w filmach, reklamach);	Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie: 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym; 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim; 3) pracując w parze lub w grupie, uzgadnia znaczenie przeczytanego lub wysłuchanego tekstu; 4) pracując w parze lub w grupie, współtworzy wypowiedź pisemną lub ustną; 5) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. na wykresach, mapach, w symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. w filmach, reklamach); 6) przekazuje w języku polskim informacje zawarte w obcojęzycznych materiałach wizualnych (np. na wykresach, mapach, w symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych

© MACMILLAN POLSKA 2026

7) tworzy krótką notatkę jako tekst zwarty lub w punktach na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu; 8) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał (np. prezentację, film).	(np. w filmach, reklamach); 7) tworzy krótką notatkę – jako tekst zwarty lub w punktach – na podstawie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu; 8) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał (np. prezentację, film).
WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI POZAJĘZYKOWE	
Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami: 1) posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami); 2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym); 3) współdziała w parze lub grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu ich umiejętności językowych; 4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych; 5) stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych (np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych); 6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego; 7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.	Uczeń posługuje się strategiami i technikami uczenia się języka obcego nowożytnego, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, adekwatnymi do realizowanego zadania oraz zgodnymi z jego indywidualnymi preferencjami: 1) posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami); 2) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym); 3) współdziała w parze lub w grupie w celu doskonalenia własnych umiejętności językowych lub pomocy innym uczniom w rozwijaniu ich umiejętności językowych; 4) korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych; 5) stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) oraz strategie kompensacyjne w przypadku braków leksykalnych (np. upraszczanie wypowiedzi, zastępowanie wyrazu innym, opisywanie, wykorzystywanie środków niewerbalnych); 6) dokonuje samooceny własnej pracy oraz własnych postępów w nauce języka obcego nowożytnego; 7) wykorzystuje informację zwrotną, w tym o popełnionym błędzie, jako wskazówkę dotyczącą zakresu wiedzy lub umiejętności, które wymagają doskonalenia lub rozwijania.
Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie: 1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji	Uczeń rozwija wiedzę, umiejętności oraz postawy, w tym rozumienie własnej tożsamości kulturowej, niezbędne do efektywnego funkcjonowania w wielokulturowym świecie: 1) wykorzystuje wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, do realizacji pozostałych wymagań

© MACMILLAN POLSKA 2026

pozostałych wymagań szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności; 2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny; 3) przejawia wrażliwość międzykulturową; 4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.	szczegółowych dotyczących wiedzy i umiejętności; 2) dostrzega podobieństwa i różnice między kulturą własną, kulturą kraju ojczystego a kulturą społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, uwzględniając kontekst lokalny, europejski i globalny; 3) przejawia wrażliwość międzykulturową; 4) odróżnia stereotypy od faktów dotyczących kultury własnej, kultury kraju ojczystego oraz kultury społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

W ramach zajęć z języka obcego nowożytnego uczniowie **zdobywają doświadczenia edukacyjne,** które wspierają ich rozwój językowy, osobisty, psychiczny i społeczny oraz budują poczucie sprawczości.

Mają one charakter praktyczny, wzmacniają kompetencje fundamentalne i przekrojowe oraz rozwijają umiejętności komunikacyjne i współpracę. Dokonując wyboru doświadczenia edukacyjnego, należy uwzględnić m.in. poziom biegłości językowej uczniów i ich wiek.

Uczeń w ramach zajęć z języka obcego nowożytnego realizuje w każdym roku szkolnym przynajmniej jedno wybrane z klasą i nauczycielem doświadczenie edukacyjne:

1) indywidualnie lub w grupie przygotowuje materiał do uczenia się języka obcego (np. fiszki autokorektywne, słowniczek obrazkowy) i przekazuje go do wykorzystania przez inne osoby;

2) indywidualnie lub w grupie przygotowuje i prezentuje w języku obcym krótką formę artystyczną (np. skecz, reklamę, krótki film, piosenkę, przedstawienie, podcast, vlog);

3) indywidualnie lub w grupie realizuje projekt twórczy pozwalający na doskonalenie umiejętności kreatywnego pisania (np. prowadzi dziennik, gazetkę lub blog w języku obcym nowożytnym, tworzy broszurę na temat kraju, którego języka się uczy);

4) indywidualnie lub w grupie obserwuje i dokumentuje obecność języka obcego w swoim otoczeniu oraz prezentuje wyniki tych obserwacji w formie ustalonej z nauczycielem;

5) rozmawia z rodzimym użytkownikiem języka lub użytkownikiem języka obcego nieznającym języka polskiego;

6) uczestniczy w wydarzeniu związanym z kulturą obszaru nauczanego języka (np. przedstawieniu, projekcji filmu, show, wystawie, spotkaniu ze znaną osobą, spacerze w galerii sztuki, w tym wirtualnym);

7) pracując w grupie, przygotowuje i przeprowadza z udziałem koleżanek i kolegów złożoną zabawę lub grę (w tym terenową) utrwalającą wybrany aspekt języka obcego nowożytnego lub dotyczącą kultury obszaru językowego nauczanego języka;

8) pracując w grupie, planuje wyjazd do kraju nauczanego języka w ramach określonego budżetu i prezentuje wyniki pracy w formie ustalonej z nauczycielem;

9) pracując w grupie, przygotowuje i przeprowadza wydarzenie promujące nauczany język obcy nowożytny lub kulturę danego obszaru językowego (np. konkurs językowy, konkurs piosenki obcojęzycznej);

10) pracując w grupie, przygotowuje dyskusję na określony temat prowadzoną w nauczanym języku obcym i w niej uczestniczy.

© MACMILLAN POLSKA 2026

IV. REALIZACJA PROGRAMU

A. Metody

Uczeń jest podmiotem procesu nauczania. Każdy ‘podmiot’ jest inny – uczniowie różnią się między sobą zdolnościami, umiejętnościami, zainteresowaniami, motywacją do nauki i preferowanymi stylami uczenia się. Ucząc się, wykorzystują różne strategie, techniki, a przede wszystkim różne zmysły, które dominują w procesie przyswajania wiedzy. Stąd, w jednej klasie znajdą się wzrokowcy (którzy najlepiej zapamiętają to, co zobaczą), słuchowcy (którzy najskuteczniej uczą się słuchając) i kinestetycy (którzy muszą w proces uczenia się zaangażować wszelkiego rodzaju ruch). Nauczyciel staje zatem przed niezwykle trudnym zadaniem. Powinien starać się wspierać każdego ucznia, próbując dostosować pracę na lekcjach języka angielskiego tak, aby każdy uczeń mógł znaleźć w lekcji coś dla siebie. Bardziej ambitny uczeń powinien mieć możliwość realizowania swoich aspiracji, słabszy zaś powinien móc przyswajać wiedzę i rozwijać umiejętności adekwatnie do indywidualnych potrzeb i możliwości.

Dlatego też, w procesie nauczania tak istotne jest **podejście eklektyczne** do nauczania języka obcego, dopuszczające różnorodność metod i technik w celu najskuteczniejszego osiągnięcia pożądanego celu. I tak, choć w głównej mierze nadal stosuje się podejście komunikatywne, należy również uwzględnić wykorzystanie na lekcjach tak przydatnych metod jak metoda audiolingwalna czy metoda dramy.

Ogólna koncepcja nauczania języków obcych zakłada obecnie **humanistyczne** podejście do ucznia, tj. traktowanie go w sposób holistyczny, z uwzględnianiem jego indywidualnych potrzeb, osobowości, uczuć i emocji. U podstaw tego podejścia leżą takie cele i zasady jak:

- rozwijanie i wzmacnianie w uczniach poczucia godności, wartości i wiary we własne możliwości;
- rozwijanie świadomości własnego procesu uczenia się języka obcego;
- zachęcanie uczniów do rozwijania umiejętności samooceny;
- zachęcanie uczniów do twórczego podejścia do nauki;
- pozostawianie im wyboru odnośnie treści nauczania, form kontroli bieżącej i okresowej, a także rodzajów zadań domowych;
- poruszanie na lekcjach tematów istotnych i ciekawych dla uczniów.

Jeśli chodzi o metody nauczania, jako wiodącą proponujemy metodę **komunikacyjną**, która, zgodnie z kluczowym założeniem podstawy programowej, za nadrzędny cel stawia skuteczne porozumiewanie się w języku obcym. Metoda komunikacyjna ma postać silnie eklektyczną – łączy ona w sobie wiele cech metod konwencjonalnych i niekonwencjonalnych oraz wykorzystuje w obrębie swojej koncepcji metodycznej liczne techniki wypracowane przez wcześniejsze metody. Podejście komunikacyjne skupia uwagę na umiejętności komunikowania się w języku obcym w rozmaitych sytuacjach, kiedy niezbędne jest uzyskanie bądź przekazanie drugiej osobie pewnych informacji. Celem nauki jest osiągnięcie kompetencji komunikacyjnej rozumianej jako umiejętność efektywnego porozumiewania się w sposób odpowiadający danej sytuacji. Bycie komunikatywnym obejmuje

© MACMILLAN POLSKA 2026

rozumienie i tworzenie wypowiedzi, przekazywanie informacji, a także bycie zrozumiałym dla innych. W omawianym podejściu większą uwagę zwraca się zatem na komunikatywność i zrozumiałość wypowiedzi niż na poprawność językową. Ćwiczenia na lekcjach języka angielskiego powinny być zorientowane na mówienie, porozumiewanie się. Powinny swoją tematyką i formą wymagać od uczniów kreatywności i spontaniczności, a także zachęcać do częstego wykorzystywania języka. Wiele zadań na lekcji powinno odbywać się w parach i grupach, tak aby stwarzać jak najwięcej sposobności do porozumiewania się w języku angielskim. Aby komunikacja była efektywna, uczniowie muszą jednak doskonalić nie tylko umiejętność mówienia, ale także słuchania, pisania i czytania – aby mogli właściwie zareagować w danej sytuacji. Ponadto, skuteczna komunikacja wymaga zastosowania właściwych narzędzi językowych. W tym celu uczeń musi opanować pewien zasób słownictwa, poznać formy gramatyczne danego języka, a także funkcje wypowiedzi oraz ich wzajemne zależności. Nie można więc pominąć nauczania gramatyki i słownictwa. Te aspekty języka należy wkomponować w plan zajęć, tak aby przedstawić uczniom zastosowanie danej struktury i umożliwić wykorzystanie nowych narzędzi językowych w sytuacji komunikacyjnej.

Zanim jednak uczniowie będą w stanie poprawnie zastosować nową strukturę, warto umożliwić im pewną ilość ćwiczeń. Skuteczne są techniki zaczerpnięte z **metody audiolingwalnej**, takie jak dryl językowy (*drilling*), czyli wielokrotne powtarzanie zwrotów, struktur i słownictwa. Pomoże to uczniom przećwiczyć i dzięki temu lepiej zapamiętać nowo poznane struktury i wyrażenia. Należy jednak pamiętać, że w metodzie komunikacyjnej błędy językowe traktowane są jako naturalny element procesu uczenia się - w myśl zasady „kto nie próbuje, to się nie nauczy!". Zakłada się, że błędy będą stopniowo eliminowane w dalszym procesie nauczania i uczenia się, wraz z naturalnym rozwojem sprawności językowych.

Skutecznym sposobem zachęcania uczniów do komunikacji jest kreowanie sytuacji, które zachęcą uczniów do porozumiewania się języku angielskim. Uczniowie muszą widzieć konkretny cel zastosowania języka obcego. Oprócz powszechnie stosownych zadań opartych na lukach informacyjnych ('*information gap activities'*), bardzo dobre efekty w nauczaniu języków obcych przynosi **metoda dramy.** Dzięki ćwiczeniom teatralnym uczniowie czynnie, twórczo i celowo operują językiem podczas odgrywania scenek, a także uczą się stosować właściwą intonację i tempo wypowiedzi, mimikę i gesty.

Efetywną metodą pracy, która bezwzględnie wymaga komunikowania się, jest również **metoda projektu**, silnie podkreślana w założeniach podstawy programowej. Pracując metodą projektu, rozwijamy u uczniów umiejętność współpracy w grupie i wdrażania zdobytej wiedzy do praktycznego działania, jednocześnie wymagając od dzieci pewnej dozy samodzielności w planowaniu, poszukiwaniu i selekcjonowaniu informacji, a finalnie podejmowaniu decyzji. Projekty rozwijają wyobraźnię, uczą sposobów zdobywania wiedzy, docierania do źródeł. Uczniowie, realizując zadanie w grupie, muszą ze sobą negocjować, wspólnie ustalać działania a zadaniem nauczyciela jest monitorowanie ich pracy i zachęcanie do komunikowania się w języku angielskim.

Wspomniane wcześniej **podejście eklektyczne** w metodyce nauczania języków obcych pozwala na dobieranie metody do wymagań ćwiczonej sytuacji, potrzeb, umiejętności i możliwości

© MACMILLAN POLSKA 2026

uczniów. Ważne, aby aktywizować uczniów do pracy, a temu służą odpowiednio dobrane techniki i formy pracy.

B. Formy pracy

W celu urozmaicenia lekcji, zaleca się stosowanie odpowiednio zróżnicowanych form pracy, zbalansowanych i dostosowanych do nauczanego materiału. Mogą to być:

- praca frontalna, z całą klasą (*lockstep*);
- praca indywidualna (kierowana przez nauczyciela lub samodzielna);
- praca indywidualna przechodząca w pracę w grupie (metoda kuli śnieżnej);
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca projektowa indywidualna i grupowa (wykonywana w szkole lub w domu).

W przypadku formy pracy frontalnej (*lockstep*) istnieje minimum komunikacji językowej wśród uczniów – jest to głównie prezentacja nauczycielska. Z tego względu powinna ona stanowić jak najmniejszy fragment lekcji. Z punktu widzenia komunikacji najbardziej wartościową formą pracy jest praca w parach, grupie (również przy projektach), gdzie poszerza się repertuar interakcji, a uczniowie nabierają odwagi w prowadzeniu dialogu oraz konfrontowaniu swoich możliwości językowych. Niestety praca w grupach wiąże się ze zmniejszeniem dyscypliny klasowej, zatem nauczyciel powinien ustalić z uczniami reguły obowiązujące podczas ćwiczeń komunikacyjnych.

Choć praca w grupach, z uwagi na zmniejszoną kontrolę nauczyciela, niesie ze sobą ryzyko, że niektórzy uczniowie nie będą się przykładać do zadań, warto pamiętać, że dzięki pracom grupowym uczeń:

- kształtuje umiejętność właściwego włączania się do rozmowy i kończenia jej;
- kształtuje umiejętność współpracy, prezentowania i bronienia własnego stanowiska;
- odnajduje się w konkretnej roli w grupie;
- negocjuje, dyskutuje, przyjmuję rolę mediatora;
- kształci empatię oraz role prospołeczne;
- uczy się prosić o pomoc i ją przyjmować;
- stale sprawdza poziom komunikatywności swoich wypowiedzi;
- może dostrzegać i oceniać błędy innych.

Przestawienie się na pracę w grupach jako główną formę prowadzenia zajęć z języka angielskiego wymaga od nauczyciela prób i praktyki. W celu zachęcenia do interakcji słownych należy tak zorganizować przestrzeń w klasie, aby uczniowie mogli faktycznie siedzieć w grupie i widzieć twarze wszystkich kolegów, z którymi mają współpracować.

Jednocześnie nie można zapominać, że niektórzy uczniowie wolą pracować samodzielnie. Przyczyną takiego zachowania może być opóźniona gotowość do komunikacji w języku obcym lub powody niemające związku z danym przedmiotem, np. złe samopoczucie, nieśmiałość. Należy

© MACMILLAN POLSKA 2026

uszanować brak komunikatywności u ucznia i nie zmuszać go za wszelką cenę do współpracy z kolegami, gdyż w przeciwnym wypadku

istnieje niebezpieczeństwo pogłębienia zahamowań. Nauczyciel powinien jednak ściśle monitorować indywidualną pracę takiej osoby i traktować dany przypadek jako szansę praktykowania zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

C. Techniki pracy

Zostaną one przedstawione w odniesieniu do poszczególnych sprawności językowych, gramatyki i słownictwa, choć w rzeczywistości żadna sprawność językowa nie występuje w odosobnieniu – zwykle jedna wynika z drugiej i łączy się z kolejną. Omówione zostaną też techniki samodzielnego uczenia się i techniki indywidualizacji pracy z uczniem.

1. Słuchanie

Jest to pierwsza sprawność, z jaką uczniowie stykają się przy nauce języka obcego, podobnie jak dzieci poznają język ojczysty. Należy pamiętać o tym, by wprowadzane na lekcji języka angielskiego treści były zawsze w rzeczywistym i czytelnym dla uczniów kontekście. Będzie nim rzeczywista sytuacja klasowa, ale też oglądany program telewizyjny, program radiowy, nagranie audio, tekst czytany przez nauczyciela lub inną osobę znającą język angielski. Zrozumienie słyszanej wypowiedzi nie zawsze jest proste. Nawet znając słownictwo i różne struktury gramatyczne, uczniowie mają często problem ze zrozumieniem komunikatu. Przyczyną mogą być rozmaite czynniki zewnętrzne – hałas, szybkie tempo, niewyraźny sposób mówienia nadawcy komunikatu, bądź też przyczyny leżące po stronie ucznia – niewystarczająca znajomość języka, brak zainteresowania i koncentracji, lub też brak strategii odbioru tekstu słuchanego. Dlatego bardzo istotna jest pomoc uczniom w opanowaniu i rozwijaniu w szkole podstawowej różnorodnych strategii komunikacyjnych. Przede wszystkim:

- warto pokazać uczniom, że przydatne jest przewidywanie wypowiedzi – zwracając uwagę na tytuł nagrania, osoby w nim uczestniczące czy też sytuację, w której odbywa się rozmowa / wypowiedź;
- warto zwrócić uwagę uczniów na ilustracje znajdujące się koło zadania, dźwięki towarzyszące nagraniu – wszystko to pomoże im lepiej zrozumieć kontekst sytuacyjny;
- warto uświadomić im, że aby zrozumieć ogólny sens wypowiedzi, nie muszą znać znaczenia każdego słowa;
- należy zachęcić uczniów do wychwytywania ‘słów-kluczy’ (*key words*);
- należy zdefiniować zadanie przed wysłuchaniem tekstu, aby odpowiednio ukierunkować uwagę uczniów.

Warto też podkreślić przydatność podstawowych sformułowań związanych z pytaniem o znaczenie słów, prośbą o powtórzenie wypowiedzi, zapytania, jak dane słowo się pisze. Należy również podkreślić znaczenie pomocniczych komunikatów niewerbalnych, takich jak:

© MACMILLAN POLSKA 2026

mowa ciała (gesty, mimika), kontekst, ton wypowiedzi rozmówcy i inne okoliczności towarzyszące wypowiedzi.

Słuchanie może służyć określaniu głównej myśli tekstu lub wyszukiwaniu informacji szczegółowych. Do rozwijania i sprawdzania sprawności rozumienia ze słuchu wykorzystuje się takie techniki jak:

- technika wielokrotnego wyboru sprawdzającą zrozumienie ogólnego sensu wypowiedzi;
- technika *true / false* (prawda / fałsz), przy czym uczniowie powinni umieć uzasadnić swój wybór i w przypadku odpowiedzi fałszywej – podać poprawną;
- uzupełnianie brakujących informacji (tabela, formularz, ankieta do wypełnienia);
- dyktando (literowanie, dyktando wyrazowe, tekst);
- zaznaczanie rozpoznanego dźwięku;
- zaznaczanie słów-kluczy;
- wybieranie właściwego obrazka lub elementu na ilustracji;
- znajdowanie różnic pomiędzy obrazkami lub tekstami;
- dopasowywanie pytań do odpowiedzi;
- podawanie właściwej kolejności obrazków lub wydarzeń;
- identyfikowanie właściwego obrazka;
- wykonywanie czynności zgodnej z usłyszanym poleceniem (czyli zastosowanie metody *TPR – Total Physical Response*).

2. Mówienie

Sprawność mówienia rozwijana jest przez uczniów już od pierwszego kontaktu z językiem. Początkowo polega na powtarzaniu za modelem (jak w metodzie audiolingwalnej), potem stopniowo dochodzi do samodzielnych wypowiedzi. Mówienie jest ściśle związane ze słuchaniem i to na tych dwóch sprawnościach oparta jest komunikacja ustna. Skuteczne opanowanie tej sprawności wymaga stworzenia rzeczywistych sytuacji do zastosowania wyuczonych struktur i słownictwa. Zgodnie z podejściem komunikacyjnym, nauczyciel powinien kreować na zajęciach sytuacje, w których uczniowie będą chcieli porozumiewać się w języku angielskim – czyli różnego rodzaju ćwiczenia z ‘luka informacyjną’, którą uczniowie uzupełniają poprzez wymianę stosownych informacji. W tym celu uczniowie muszą opanować słownictwo i różnorodne struktury gramatyczne, a także rozmaite wyrażenia funkcjonalne. Niezbędne do skutecznej komunikacji są także różne strategie komunikacyjne, werbalne i niewerbalne. Spośród tych drugich, warto wspomnieć o interpretowaniu mowy ciała i tonu wypowiedzi. Z kolei, strategie werbalne to m.in.:

- parafrazowanie wypowiedzi;
- wykorzystanie synonimu lub sformułowania bliskoznacznego;
- opisanie, zdefiniowanie słowa, którego uczeń nie zna w języku angielskim;
- umiejętność proszenia o pomoc, objaśnienie czy powtarzanie:
- stosowanie słów o szerokim znaczeniu, np.: *thing, staff, make, do*.

© MACMILLAN POLSKA 2026

Uczniowie będą się znacznie śmielej wypowiadali, jeżeli już na samym początku nauki języka angielskiego uświadomimy im, że ważniejsze od idealnej poprawności językowej jest skuteczne przekazanie komunikatu (zgodnie z podejściem komunikacyjnym). Dopiero zapewniwszy uczniom takie poczucie bezpieczeństwa, możemy dążyć do doskonalenia poprawności językowej, właściwej wymowy i intonacji. Należy także pamiętać, aby większy nacisk na poprawność językową położyć w fazie prezentacji i ćwiczenia nowego materiału (*practice*), niż w fazie jego praktycznego wykorzystania (*production*). Uczniów należy zachęcić do mówienia poprzez właściwe przygotowanie ich do tego. Można to osiągnąć między innymi poprzez:

- poprzedzenie wypowiedzi podaniem „banku" potrzebnych słów i wyrażeń;
- wspólne stworzenie „banku" słów i wyrażeń przy pomocy techniki burzy mózgów;
- zastosowanie wizualizacji;
- zebranie pomysłów w postaci „mapy mentalnej/leksykalnej";
- wcześniejsze zapoznanie ich z tekstem pisanym, na którym będą mogli oprzeć swoją wypowiedź;
- wcześniejsze wysłuchanie tekstu o tematyce zbliżonej do tematu przyszłej wypowiedzi ustnej;
- zaprezentowanie ilustracji podsuwających pomysły odnośnie treści wypowiedzi;
- wykorzystanie do wypowiedzi wypełnionych formularzy, tabel, wykresów i grafów;
- wykorzystanie do wypowiedzi gotowych fragmentów tekstu wcześniej przeczytanego i pociętego na akapity / zdania;
- nauczenie zwrotów związanych z inicjowaniem, podtrzymywaniem i kończeniem rozmowy;
- ustalenie z uczniami tematów lub sytuacji szczególnie im bliskich lub przydatnych w życiu codziennym.

Techniki stosowane przy doskonaleniu sprawności mówienia to:

- powtarzanie za wzorem (indywidualne i chóralne), szczególnie przydatne przy ćwiczeniu wymowy i intonacji (metoda audiolingwalna – *drilling*);
- budowanie dialogów w oparciu o wzór;
- układanie pytań do odpowiedzi;
- udzielanie odpowiedzi na pytania;
- omawianie różnic pomiędzy obrazkami lub tekstami;
- śpiewanie piosenek;
- recytowanie wyliczanek, wierszy (*tongue twisters, raps, jazz chants, poems*);
- udzielanie instrukcji lub wydawanie poleceń (TPR);
- spekulowanie na podstawie tytułu lub ilustracji;
- symulacja (odgrywanie ról w oparciu o podane informacje);
- technika dramy (inscenizowanie scenek, skeczy, adaptacji sztuk, itp.);
- opowiadanie historyjek w oparciu o bodźce wzrokowe (*storytelling*);

© MACMILLAN POLSKA 2026

- zadania w parach lub grupach, oparte na luce informacyjnej – wymiana informacji na podstawie swojego zestawu, w celu skompletowania danych (przy założeniu, że oba zestawy uzupełniają się wzajemnie).

3. Czytanie

Z tą sprawnością językową uczniowie stykają się nie tylko w sytuacji klasowej, korzystając z tekstów w podręczniku i dodatkowych materiałów przygotowanych przez nauczyciela, ale również w swoim codziennym życiu. Rzeczywistą potrzebę czytania tekstów w języku angielskim nastoletni uczniowie odkrywają m.in. przy okazji buszowania po stronach internetowych, grając w gry komputerowe, w których polecenia są po angielsku, próbując zrozumieć różnego rodzaju instrukcje, napisy na tablicach informacyjnych czy billboardach, jak również teksty piosenek ulubionych zespołów. W miarę nabywania coraz większych kompetencji językowych, zaczną brać udział w internetowych czatach i forach dyskusyjnych, a nawet czytać książki i czasopisma dla młodzieży w języku angielskim. Podobnie jak w przypadku skutecznego słuchania czy mówienia, w celu efektywnego czytania ze zrozumieniem pomocne, a wręcz niezbędne, jest opanowanie rozmaitych strategii.

Uczniowie muszą wiedzieć, jak zapytać o nieznane słowo lub wyrażenie, poprosić o pomoc, czy odwołać się do podobieństwa słów w innych znanych sobie językach. Muszą też być świadomi tego, że aby uchwycić ogólny sens przeczytanego tekstu, nie jest konieczna znajomość wszystkich słów, jakie się w nim pojawią. Wiele można domyślić się z kontekstu, odwołując się do zdobytej wcześniej wiedzy na temat, o którym mowa w tekście, wykorzystując rysunki towarzyszące tekstowi, tytuł, podział na akapity i określając najważniejsze myśli w nich zawarte. Rolą nauczyciela jest nauczenie lub uświadomienie uczniom tych wszystkich strategii. Tylko wtedy będą w stanie czerpać z czytania prawdziwą przyjemność. Warto podkreślić, że aby uzyskać dobry rezultat wyznaczonych zadań, czytanie jednego tekstu należy co najmniej raz powtórzyć. Niezwykle pomocne w prawidłowym rozwiązywaniu ćwiczeń w zakresie czytania są pewne techniki analizy tekstu, jak *skimming* i *scanning* (szybkie prześledzenie tekstu w celu znalezienia konkretnej informacji). Dobór techniki czytania zależy przede wszystkim od zadania, jakie uczeń ma do wykonania. W przypadku, gdy zależy nam na poznaniu ogólnego tematu danego tekstu, a szczegóły w nim zawarte odgrywają mniejszą rolę, posłużyć się warto techniką *skimming*, polegającą na pobieżnym przejrzeniu tekstu. Jest to znacznie szybszy, sposób czytania od tradycyjnej metody (nawet czterokrotnie szybszy). Natomiast szukając konkretnych informacji w tekście, szczególnie przydatna jest metoda *scanning*, która polega na odnajdywaniu kluczowych słów, liczb, dat itp. Warto też stosować obie techniki naprzemiennie. Na poziomie szkoły podstawowej bardzo ważne jest też promowanie czytania ‘dla przyjemności’, które również korzystnie wpływa na rozwój intelektualny ucznia.

Sprawność czytania potrzebna jest do zrozumienia informacji głównej bądź szczegółowej tekstu. Służy temu czytanie **ciche**. Czytanie **głośne** jest sprawnością angażującą słuch i służy zazwyczaj ćwiczeniu wymowy i intonacji. W każdej klasie mogą pojawić się uczniowie z różnymi dysfunkcjami (dyslektycznymi, logopedycznymi), zaległościami i problemami z nauką, dla których

© MACMILLAN POLSKA 2026

czytanie na głos przed innymi osobami jest przyczyną frustracji, upokorzenia i demotywacji. W takiej sytuacji należy rozważyć indywidualny tryb pracy danego ucznia w zakresie rozwijania umiejętności czytania.

Techniki przydatne w doskonaleniu sprawności czytania ze zrozumieniem to:

- przewidywanie treści tekstu na podstawie bodźców wizualnych lub słuchowych, tytułu tekstu, odniesienia do wiedzy ogólnej;
- czytanie dla ogólnego zrozumienia;
- ocena przeczytanych informacji techniką prawda / fałsz i poprawianie błędnych informacji;
- czytanie dla konkretnej informacji – zaznaczanie w tekście szukanych wyrazów lub informacji;
- wypełnianie luk potrzebnymi informacjami;
- uzupełnianie tabel szczegółowymi informacjami;
- dopasowywanie obrazka do tekstu / przeczytanej informacji;
- dopasowywanie tytułów do akapitów tekstu;
- wybieranie najlepszego tytułu tekstu spośród kilku podanych propozycji;
- ustawianie wydarzeń opisanych w tekście we właściwej kolejności;
- ustawianie szeregu ilustracji zgodnie z fabułą tekstu;
- test wyboru (wybieranie właściwej odpowiedzi do pytań związanych z tekstem);
- udzielanie odpowiedzi na pytania związane z tekstem;
- zaznaczanie danych z tekstów na diagramach, mapach, planach, rysunkach (np. trasa wycieczki);
- uporządkowanie podanych zdań lub akapitów tak, by stanowiły logiczną całość;
- uporządkowanie dialogu;
- rozdzielanie dwóch pomieszanych tekstów.

© MACMILLAN POLSKA 2026

4. Pisanie

Z rzeczywistą potrzebą pisania uczniowie zetkną się zarówno w klasie, jak i w codziennym życiu pozaszkolnym, przy okazji korespondencji, kontaktowania się z cudzoziemcami za pomocą poczty elektronicznej, komunikatorów i serwisów społecznościowych, czy też w sposób tradycyjny (zdarza się to wśród młodzieży coraz rzadziej ale jednak!), pisząc notatki podczas rozmów telefonicznych, wysyłając pocztówki i kartki z życzeniami. Pretekstem do pisania jest zwykle bodziec wynikający z innej sprawności – słuchania, mówienia lub czytania, co znowu jest dowodem na to, że sprawności językowe nie występują w oderwaniu, ale nawzajem się uzupełniają. Jako przykład jednej z pierwszych, satysfakcjonujących uczniów prób pisania w języku angielskim może być wypełnienie formularza z danymi osobowymi. W sytuacjach życiowych zapewnie nieraz będą wypełniać tego typu formularz (np. przy okazji podróży zagranicznych), stad też motywacja do wykonania takiego zadania wzrasta. Rozwój sprawności pisania można znacznie przyśpieszyć, jeśli tematyka zadań będzie bliska uczniom. Każda wypowiedź pisemna musi być ponadto poparta opanowaniem określonego repertuaru słów i sformułowań potrzebnego do przekazania myśli. W toku nauki, w miarę nabywania wiadomości i umiejętności, warto dbać o rozwijanie zarówno płynności, jak i poprawności wypowiedzi czy bogactwa form językowych. W kontekście szkoły podstawowej, uczniom mającym trudności z szybkim uchwyceniem całościowego charakteru pracy pisemnej, sugeruje się, aby stosować technikę pisania częściami – najpierw składa się zdania, potem łączy je w akapity, a następnie tworzy się pełny tekst.

Podstawowe strategie pomocne w opanowaniu sprawności pisania to:

- odwołanie się do wcześniej zdobytej wiedzy na temat, na który piszemy (szczególnie ważne przy interdyscyplinarnych pracach projektowych);
- sporządzenie „banku słów-kluczy", które uczeń może wykorzystać w swoim tekście;
- sporządzanie map mentalnych, tabel i konspektów;

Techniki rozwijające sprawność pisania u uczniów w szkole podstawowej to:

- przepisywanie (wyrazów, zwrotów, modelowych tekstów);
- dyktanda;
- dopasowywanie połówek zdań;
- wypełnianie formularza, ankiety;
- porządkowanie zdań, np.: ustawianie ich zgodnie z kolejnością i logiką tekstu;
- kończenie zdań;
- udzielanie odpowiedzi na pytania;
- zadawanie pytań do tekstów;
- układanie samodzielnych, kilkuzdaniowych wypowiedzi na zadany temat;
- pisanie notatek (np. z rozmów w parach / grupach)
- pisanie różnych krótkich form pisemnych (np. wiadomości SMS);
- pisanie streszczeń dłuższych wypowiedzi pisemnych

5. Nauczanie słownictwa

© MACMILLAN POLSKA 2026

Przy nauce języka obcego bardzo ważne jest uświadomienie uczniom znaczenia systematycznego uczenia się, powtarzania i utrwalania nowego słownictwa. Bez znajomości choćby podstawowych słów z różnych dziedzin życia, trudno jest mówić o jakiejkolwiek komunikacji. Dlatego tak ważne jest podsunięcie uczniom skutecznych strategii i technik zapamiętywania nowego słownictwa. Najbardziej przydatne techniki stosowane w klasie to:

- porządkowanie słów na kategorie semantyczne;
- tworzenie map wyrazowych;
- podawanie synonimów lub antonimów;
- rozwiązywanie krzyżówek, rebusów i zagadek;
- uzupełnianie luk;
- rozsypanka literowa (układanie wyrazów z rozrzuconych liter);
- grupowanie wyrazów według pisowni lub wymowy;
- definiowanie słów;
- dopasowywanie wyrazów do obrazków;
- sporządzanie własnych słowniczków (również obrazkowych);
- formowanie skojarzeń i „haków pamięciowych".

6. Nauczanie gramatyki

Gramatyka jest cementem spajającym poznane słownictwo. Powoduje lepsze porozumienie pomiędzy nadawcą a odbiorcą komunikatu. Choć jak wspominaliśmy wcześniej, w podejściu komunikacyjnym należy położyć nacisk przede wszystkim na umiejętność skutecznego porozumiewania się, a nie na idealne opanowanie reguł gramatycznych, to jednak ich znajomość i umiejętność zastosowania w praktyce z pewnością będą uczniowi przydatne.

Nowe konstrukcje gramatyczne mogą być wprowadzane w sposób **indukcyjny** (uczniowie sami dochodzą do reguły na podstawie przedstawionego przykładu w określonym kontekście, odpowiednio naprowadzeni przez nauczyciela wskazówkami lub pytaniami pomocniczymi) lub metodą **dedukcji** (nauczyciel podaje i wyjaśnia regułę, podaje przykłady zastosowania, a następnie proponuje uczniom ćwiczenia utrwalające). Pierwszy z tych sposobów wymaga większego zaangażowania ze strony uczniów, jest zatem wskazany dla grup uczniów bardziej samodzielnych i lubiących rozwiązywanie problemów. Sposób dedukcyjny nie wymaga aktywności uczniów, nie zmusza ich do logicznego myślenia, z drugiej strony zaś zapewnia przekazanie uczniom poprawnych zasad gramatycznych i zapewne okaże się bardziej przystępny dla uczniów preferujących konkretną, systematyczną formę nauki, rozpoczynającą się od dokładnego objaśnienia reguły. W zależności od stopnia

trudności wprowadzanego materiału i w celu uatrakcyjnienia sposobu nauczania, warto oba te sposoby stosować naprzemiennie.

Pomocna w nauczaniu gramatyki jest technika **drylu** językowego (technika typowa dla metody audiolingwalnej), która daje możliwość wielokrotnego przećwiczenia i powtórzenia tej samej struktury. *Drilling* należy rozpocząć od **drylu mechanicznego** (niewymagającego

© MACMILLAN POLSKA 2026

zrozumienia treści przekazu, ale za to pozwalającego na zautomatyzowanie danej struktury), poprzez **dryl konstruktywny** (wymagający zrozumienia zdania w celu stworzenia stosownej odpowiedzi), a skończyć na **drylu komunikacyjnym** (jest to nadal dryl kontrolowany, ale uczeń uzupełnia bodziec werbalny nauczyciela własnym zdaniem).

Inne przydatne w nauczaniu gramatyki techniki to:

- przekształcenia zdań (np. zamiana zdania oznajmującego na przeczące), np.:
  I like apples. I don't like apples.
- podawanie właściwej formy czasownika,
  np. *Jane (have)_____a shower so she can't answer the phone.*
- tłumaczenie części zdań na język angielski,
  np. *You (nie wolno)_____touch that plug!*
- uzupełnianie luk, np. *The film starts_____six o'clock.*
- stosowanie techniki wielokrotnego wyboru, np.
  John is the_____in the class.
  a) tall b) tallest c) taller
- układanie zdań z podanych wyrazów.

7. Techniki kształcenia samodzielnego uczenia się

Jak już wspomniano w założeniach programowych, podstawa programowa kształcenia ogólnego obliguje nauczycieli do rozwijania u uczniów umiejętności samodzielnego uczenia się. Należy zdawać sobie sprawę, że budowanie autonomii ucznia jest długotrwałym procesem obejmującym wszystkie lata edukacji szkolnej. Aby uczeń był w stanie samodzielnie kierować swoim procesem uczenia się języka angielskiego, jak również korzystać z różnych źródeł wiedzy, należy najpierw zapoznać go z rozmaitymi sposobami uczenia się, a przede wszystkim – pomóc mu rozpoznać preferowany styl uczenia się. Dlatego należy skupić uwagę na rozwoju:

- umiejętności korzystania ze słownika, tabel gramatycznych – należy wyjaśnić uczniom jak uporządkowane są wyrazy, co oznaczają poszczególne skróty itp.;
- umiejętności prowadzenia notatek – dobrze jest zachęcić ucznia do zaznaczania, podkreślania ważniejszych treści, stosowania skrótów, wypunktowywania itp.;
- umiejętności dokonywania samooceny (czyli właściwe, tj. krytyczne, ocenianie swojego wkładu pracy w uczenie się danego materiału oraz wyniku tej pracy);
- umiejętności wyszukiwania dodatkowych materiałów i korzystania z nich (krytyczna analiza);
- umiejętności współpracy z innymi, wspólne odpytywanie się i dzielenie zdobytymi informacjami;
- systematyczności w odrabianiu zadań domowych.

Należy również zachęcać uczniów do stosowania różnorodnych technik sprzyjających rozwojowi samodzielności w uczeniu się, do których zalicza się:

© MACMILLAN POLSKA 2026

- korzystanie z różnych strategii kompensacyjnych, np. odgadywanie znaczenia słów z kontekstu;
- poznanie symboli transkrypcji fonetycznej i kształcenie umiejętności poprawnego odczytywania zapisu fonetycznego (praca ze słownikiem);
- kojarzenie wizualne lub werbalne (również w innych językach) nowych słów („haki pamięciowe”);
- poznawanie reguł słowotwórstwa;
- poznawanie skrótów używanych w słownikach w celu doskonalenia umiejętności korzystania ze słowników;
- poznawanie zasad korzystania z encyklopedii i leksykonów;
- kształcenie umiejętności korzystania z zasobów Internetu (zwracając uwagę na krytyczne analizowanie informacji i odpowiednie selekcjonowanie treści zamieszczonych w sieci);
- sprawdzanie poprawności wykonanych zadań z kluczem odpowiedzi;
- poznawanie i stosowanie technik kompensacyjnych (np. opisywanie słowa, prośba o powtórzenie lub potwierdzenie informacji);
- wzajemne przepytywanie się uczniów z materiału poznanego na lekcji;
- powtarzanie i zbieranie słownictwa w formie „map mentalnych”;
- samoocena wiadomości i umiejętności (np. ‘*Can-Do’ statements*)

Wskazane jest zachęcenie uczniów do korzystania z „**Europejskiego portfolio językowego**”, przy pomocy którego mogą ocenić swój poziom poszczególnych umiejętności językowych.

8. Techniki indywidualizacji pracy

W każdej grupie językowej, mimo podziału zgodnie z poziomem zaawansowania uczniów, znajdują się osoby, które umieją więcej, i takie, których znajomość języka angielskiego jest słabsza. Każda grupa to także zbiór uczniów o zróżnicowanych możliwościach, preferencjach i stylach uczenia się oraz umiejętnościach językowych na różnych poziomach doskonalenia. Zdarzają się również uczniowie z różnymi dysfunkcjami, jak choćby dysleksja czy dysgrafia, a także tacy, którzy wykazują np. nadpobudliwość ruchową. Jest więc dla nauczyciela ogromnym wyzwaniem, aby dostosować proces dydaktyczny do indywidualnych możliwości i oczekiwań każdego ucznia. Pomocne w procesie indywidualizacji nauczania mogą być poniższe techniki:

- **Zróżnicowane poziomy zadań** – technika wykonywanego zadania jest ta sama, ale uczniowie o większych umiejętnościach mają, przykładowo, więcej elementów do znalezienia, dłuższy lub trudniejszy tekst, itp.
- **Możliwość wyboru zadań** – kilka zróżnicowanych pod kątem trudności zadań z podobnej tematyki do wyboru, uczeń sam decyduje, które zadanie jest w stanie lub chce wykonać. Dobrze jest też pozwolić uczniom na wybór tematu pracy projektowej, lektury do czytania, itp. Możliwość ostatecznego decydowania (mimo, że wybór jest zazwyczaj ograniczony przez nauczyciela) o pracy do wykonania zwiększa motywację uczniów do wykonania zadania.

© MACMILLAN POLSKA 2026

- **Dodatkowe zadania dla tzw. *fast finishers*** – ważne jest, aby to były zadania sprawiające przyjemność, np. zagadki, krzyżówki, rebusy, interesujący tekst do czytania. Wcześniejsze wykonanie zadania, powinno być nagrodzone.
- **Dostosowanie zadań i wymogów do uczniów z objawami dysleksji rozwojowej** (w tym dysleksji, dysgrafii i dysortografii), tak aby nie tylko wyrównać ich szanse, ale także pomóc w przezwyciężaniu problemów.
- **Asystenci nauczyciela** – wykorzystanie potencjału uczniów zdolniejszych, bardziej ambitnych do pomocy wolniej pracującym kolegom / koleżankom, sprawdzania poprawności wykonanych zadań, przygotowywania drobnych pomocy dydaktycznych, itp. Słabsi uczniowie często mają więcej odwagi, by zwrócić się z pytaniem do kolegi
  / koleżanki, niż do nauczyciela. W ten sposób dowartościujemy też „asystentów" – będą czuli się potrzebni, a poprzez pomaganie innym, sami będą powtarzali i utrwalali określony materiał językowy.
- **Organizowanie pracy w parach i grupach** – dzięki czemu większa liczba uczniów w tym samym czasie aktywnie wykorzystuje ćwiczone konstrukcje.
- **Stosowanie gier i zabaw** – co sprzyja utrwaleniu struktur gramatycznych, słownictwa i funkcji językowych w swobodny i często niekonwencjonalny sposób. Przy zachowaniu odpowiedniej dyscypliny w klasie, nawet najbardziej negatywnie nastawieni uczniowie zaangażują się w proces nauki, a przecież o to też chodzi.

Ponadto, mając na względzie wykorzystanie potencjału uczniów wyróżniających się intelektualnie, sugerujemy uwzględnienie w toku nauczania danej klasy wybrane z poniższych form **pracy z uczniem zdolnym:**

- dostarczenie dodatkowych, bardziej wymagających materiałów do pracy własnej;
- zlecanie uczniom zdolnym dodatkowych zadań podczas prac klasowych i domowych;
- prowadzenie przez uczniów zdolnych fragmentów lekcji;
- organizowanie konkursów w rozwiązywaniu trudniejszych zadań;
- powierzanie odpowiedzialnych ról (asystent, lider);
- powierzanie opiece uczniów zdolnych ich słabszych kolegów podczas wykonywania konkretnych zadań;
- zorganizowanie zajęć dodatkowych – Koła Języka angielskiego;
- przygotowywanie uczniów zdolnych do konkursów i olimpiad;
- angażowanie uczniów zdolnych w przedsięwzięcia szkolne i pozaszkolne;-

Mając zaś na uwadze dobro uczniów słabszych – o niższych niż u większości uczniów możliwościach intelektualnych i/lub pozbawionych motywacji do nauki, proponujemy uwzględnienie w toku nauczania danej klasy wybrane z poniższych form **pracy z uczniem słabym**:

- poznanie słabych i mocnych stron ucznia - odpowiednio przeprowadzona rozmowa często pomaga dziecku pozbyć się lęków i wzmocnić motywację do nauki;

© MACMILLAN POLSKA 2026

- zapewnienie stałego wsparcia nauczyciela w rozwiązywaniu ćwiczeń indywidualnych w czasie lekcji;
- organizowanie częstych zadań w grupach, w których uczniowie zdolniejsi mają możliwość udzielenia wsparcia uczniom słabszym;
- wprowadzenie dodatkowych krótkich ćwiczeń podnoszących koncentrację uwagi;
- wzbogacenie lekcji o środki dydaktyczne, które wspomagają przyswajanie wiedzy przez ucznia (np dodatkowe ilustracje, kolorowe patyczki);
- dostosowanie poziomu zadań klasowych do możliwości ucznia;
- różnicowanie trudności pracy domowej (uczniowie otrzymują do wyboru dwa lub więcej zadań, które są o różnym stopniu trudności);
- sprawdzanie i ocenienie wszystkich działań ucznia – koniecznie z informacją zwrotną, co uczeń zrobił dobrze, a co powinien poprawić;
- stały kontakt z wychowawcą i rodzicami (np. założenie zeszytu informacyjnego, w którym odnotowywane są wszystkie osiągnięcia dziecka);
- zorganizowanie dodatkowych zajęć wyrównawczych;
- udzielanie konsultacji indywidualnych.

9. Korelacja treści z różnych przedmiotów / prace projektowe

Podstawa programowa podkreśla dbałość o wszechstronny rozwój ucznia, jak również holistyczne podejście do procesu kształcenia. Ważne bowiem jest, aby wiedzę i umiejętności, jakie uczeń zdobędzie na zajęciach z danego przedmiotu, umiał skutecznie wykorzystać na lekcjach z innych przedmiotów, a także w życiu poza szkołą. Nauczyciele języka angielskiego mają w tym zakresie nieograniczone możliwości, gdyż język jest jedynie narzędziem, które wykorzystujemy do zdobywania, przetwarzania i przekazywania treści. Należy wykorzystać tę sposobność i poprzez naukę języka, przekazać nastolatkom jak najwięcej wiedzy z różnych dziedzin.

Znakomicie nadają się do tego prace projektowe, podczas których uczniowie mogą w praktyce wykorzystać wiedzę i umiejętności zdobyte zarówno na lekcjach języka angielskiego, podczas zajęć z innych przedmiotów, jak i wiedzę ogólną, zdobytą poza szkołą. Prace projektowe pozwalają także rozwijać samodzielność nastolatków w uczeniu się, ponieważ muszą dokonać selekcji materiału, odpowiednio korzystać z różnych materiałów źródłowych i pomocy naukowych (np. słowników). Jeśli dołączymy do tego podstawowe słownictwo z różnych dziedzin, ułatwimy uczniom zdobywanie w przyszłości wiedzy podanej w języku obcym.

Prace projektowe często wykonywane są zespołowo, dzięki czemu uczniowie mogą doskonalić swoje umiejętności interpersonalne, kształtować postawę współpracy, tolerancji i otwartości na opinie i potrzeby innych. Podczas grupowych prac na lekcjach ważne jest dopilnowanie, aby wszyscy członkowie grupy aktywnie w tej pracy uczestniczyli. Każdy uczeń powinien mieć określone zadanie do wykonania i czuć się współodpowiedzialnym za realizację projektu.

Planując efektywne prace projektowe, należy uwzględnić niezbędne fazy projektu:

- podział na grupy;

© MACMILLAN POLSKA 2026

- określenie tematu projektu (optymalnie – wybór dokonany przez uczniów), potrzebnych materiałów i rodzajów zadań oraz czasu na wykonanie pracy;
- powtórzenie niezbędnego do pracy słownictwa i struktur (bardzo przydatna jest tu technika burzy mózgów i mapy mentalne);
- zbieranie i selekcja materiałów (wykorzystanie różnorodnych źródeł informacji);
- przydział zadań (można każdemu uczniowi w grupie przydzielić inne zadanie, biorąc pod uwagę indywidualne zdolności, umiejętności i preferencje);
- praktyczna realizacja projektu;
- prezentacja na forum klasy;
- samoocena i ocena przez nauczyciela i innych uczniów (w przypadku prac projektowych należy przede wszystkim ocenić zaangażowanie, wkład pracy każdego członka grupy w ostateczny wygląd pracy).

Waga pracy projektowej jest ogromna z tego względu, że gotowy produkt daje uczniom poczucie satysfakcji. Dzięki niemu nabierają poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości, wzrasta też ich motywacja do nauki. Jest to również okazja dla słabszych językowo uczniów, aby wykazać się w zadaniach wymagających również umiejętności pozajęzykowych, np. wyszukiwania informacji, koordynacji działań w zespole czy też artystycznych.

10. Nauczanie zagadnień kulturowych

Zajęcia z języka angielskiego to nie tylko nauka języka. Narzędzie komunikacji jest nierozerwalnie związane z ludźmi, którzy się nim posługują, a zatem również ich kulturą, historią i zwyczajami. Dlatego nauczanie zagadnień kulturowych związanych z danym obszarem języka angielskiego stanowi integralną, nieodzowną część procesu nauczania języka. Ponadto, poprzez poznawanie historii, tradycji i zwyczajów w innych krajach, ze szczególnym uwzględnieniem państw anglojęzycznych, kształtujemy w uczniach, podkreślaną w dokumencie nowej podstawy programowej, świadomość związku pomiędzy kulturą własną i obcą, oraz wrażliwość międzykulturową, a jednocześnie postawy ciekawości, otwartości i tolerancji wobec innych kultur.
Do prezentacji i poznawania zagadnień kulturowych proponujemy następujące techniki:

- czytanie i słuchanie tekstów zawierających informacje o krajach anglojęzycznych, w tym czasopism językowych, fragmentów literatury (w wersji uproszczonej, np. Macmillan Readers)
- oglądanie ilustracji, zdjęć, filmów czy krótkich form filmowych;
- korespondencja w języku angielskim (w sposób tradycyjny lub drogą elektroniczną, np. poprzez czat, fora dyskusyjne, gry online, itp.);
- wykonywanie projektów (np. rysowanie map, szycie strojów regionalnych, przygotowywanie potraw, inscenizacje bitw historycznych itp.).

Wśród zagadnień kulturowych, jakie sugerujemy uwzględnić na lekcjach języka angielskiego w klasach IV-VIII znajdują się:

- czynności życia codziennego w krajach anglojęzycznych;

© MACMILLAN POLSKA 2026

- święta i uroczystości, np.: *Christmas, Halloween, Easter, Valentine's Day*;
- relacje w rodzinie;
- edukacja w krajach anglojęzycznych;
- kultura, np.: film, muzyka, literatura młodzieżowa;
- sławni przedstawiciele kultury i nauki;
- sport;
- podróże, turystyka – atrakcje turystyczne;

W **oddziałach dwujęzycznych** w klasach VII – VIII, nauczyciele powinni, w myśl podstawy programowej, położyć szczególny nacisk na poszerzanie wiedzy uczniów z obszaru kultury krajów anglojęzycznych. Poza zagadnieniami wymienionymi powyżej, uczniowie oddziałów dwujęzycznych powinni wzbogacać swoją wiedzę również w takich aspektach kulturowych jak"

- literatura – sławni twórcy brytyjscy i amerykańscy oraz ich dzieła
- historia – ważne wydarzenia w historii Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych
- geografia – ukształtowanie tereu, klimat, gospodarka, turystyka, itd.

Poznawanie tych zagadnień związane jest z odniesieniem ich do swego własnego kraju, dokonywaniem porównań, a co za tym idzie – rozwijaniem poczucia tożsamości narodowej, przy jednoczesnym rozwoju świadomości przynależności do wspólnoty międzynarodowej.

11. Inne techniki pracy uatrakcyjniające lekcje

Niewątpliwie nadrzędnym celem zajęć z języka angielskiego jest przekazanie uczniom wiedzy – słownictwa, zasad gramatycznych, wyrażeń funkcjonalnych – oraz rozwijanie w nich sprawności językowych, w tym przede wszystkich umiejętności porozumiewania się w języku angielskim. Efektywna nauka pozwala uczniom również doskonalić umiejętności pozajęzykowe – m.in. współdziałanie, wyszukiwanie i krytyczne analizowanie informacji, logiczne myślenie – spekulowanie i wyciąganie wniosków. Uczniowie kształtują także pożądane postawy, umożliwiające sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie. Warto jednak pamiętać, że mamy do czynienia z młodymi nastolatkami, których czasami nie łatwo jest zachęcić do pracy, zmotywować do nauki. Dlatego szczególnie w tej grupie wiekowej niezwykle ważne jest zaoferowanie uczniom różnorodnych ćwiczeń, tematów, które ich zaintrygują i zadań, które będą stanowić wyzwanie i przynosić satysfakcję. Nie wolno również zapominać o uwzględnieniu elementów zabawy.

- Wiele pomysłów na różnego rodzaju **gry językowe** znaleźć można w bogatej ofercie materiałów dodatkowych. Dużo pomysłów można również znaleźć na stronie internetowej www.macmillan.pl, oraz w licznych materiałach dodatkowych wydawnictwa Macmillan.

- **Techniki multimedialne** to ocean możliwości doskonalenia języka angielskiego. Komputer, laptop, smartfon – to codzienne narzędzia komunikacji i zabawy współczesnego ucznia. Internet jest

© MACMILLAN POLSKA 2026

często podstawowym źródłem informacji, a także komunikacji ze znajomymi. Wszystko to można w fantastyczny sposób wykorzystać do nauki języka angielskiego, dzięki czemu wzrośnie motywacja uczniów do nauki, jak również przyjemność z wykonywania konkretnych zadań. Warto również wykorzystać takie techniki multimedialne jak praca z wykorzystaniem krótkich filmów z internetu, wideoklipów czy tablicy interaktywnej, jeśli w danej szkole są ku temu możliwości. Pamiętajmy, że im więcej używamy elementów bliskich nastolatkowi, tym przyjemniejsza i bardziej efektywna stanie się nauka. Wydawnictwo Macmillan oferuje każdy swój podręcznik w wersji dostosowanej do wykorzystania na tablicy interaktywnej.

- Mając na uwadze fascynację **muzyką** wśród nastolatków, sugerujemy wykorzystać współczesne przeboje na lekcjach języka angielskiego. Podkreślając słowo współczesne, proponujemy przekazać wybór nagrań w ręce uczniów – mogą wytypować piosenkę, przynieść nagranie, a nawet pokusić się o opracowanie dla innych ćwiczenia z wykorzystaniem tekstu swojej ulubionej piosenki. Takie rozwiązanie zapewnia zaangażowanie uczniów, jak również wpływa na lepsze zapamiętanie materiału językowego, przekazanego uczniom w formie lubianej przez nich muzyki.

- Proponujemy wykorzystać na lekcjach techniki teatralne, tzw. '**dramę**'. Odgrywanie różnego rodzaju scenek, dialogów i inscenizacji to atrakcyjna forma nauki, która stymuluje aktywne wykorzystanie przez uczniów języka angielskiego w konkretnej sytuacji. Przydzielenie roli pozwala uczniom wcielić się w kogoś, kim naprawdę nie są, dzięki czemu zmniejsza się blokada wypowiedzi ustnej w języku obcym. Scenki mogą mieć oczywiście charakter żartobliwy, np. w formie skeczów lub opowiadania dowcipów.

© MACMILLAN POLSKA 2026

V. OCENIANIE

A. Ocena osiągnięć uczniów

Integralną częścią nauczania jest ocenianie, które polega na bezustannym zbieraniu informacji o przebiegu procesu uczenia się. Jest to również swojego rodzaju sposób na zachęcanie i stymulowanie uczniów do ich dalszego rozwoju.

Rozróżniamy dwie zasadnicze funkcje oceniania: diagnostyczną / bieżącą i klasyfikującą / sumującą. Różnice pomiędzy nimi obrazuje następująca tabela:

Ocenianie diagnostyczne / bieżące	Ocenianie klasyfikujące / sumujące
1. Ma na celu: • monitorowanie postępów i rozwoju ucznia • sprawdzenie skuteczności zastosowanych metod i technik nauczania; • rozpoznanie indywidualnych potrzeb każdego ucznia; • nakreślenie kierunku dalszej pracy. 2. Jest procesem ciągłym, wspomagającym. 3. Wyniki podane są w taki sposób, w jaki zdecyduje szkoła i sam nauczyciel (szeroki wachlarz możliwości). 4. Jest szczególnie przydatne nauczycielowi, uczniowi i jego rodzicom, stanowiąc dla nich informację zwrotną. 5. Ma postać: • formalną: testy, sprawdziany, itp.; • nieformalną: obserwacja ucznia (jego zaangażowania ucznia w proces uczenia, aktywność, udzielane odpowiedzi itp.).	1. Ma na celu: • monitorowanie działania systemu szkolnego w dłuższym okresie czasu; • porównanie osiągnięć uczniów z określonymi standardami; • globalne sprawdzenie jakości nauczania. 2. Ma charakter okresowy i odbywa się w ściśle określonym czasie (zwykle na koniec semestru, roku szkolnego czy cyklu nauczania). 3. Najczęściej bazuje na pisemnych lub ustnych testach przygotowanych według wymaganych procedur. 4. Jest przydatne dla celów statystycznych, szczególnie dla nadzoru (np. kuratorium).

Właściwe ocenianie powinno być oparte na kilku fundamentalnych zasadach:

1. Uczniowie powinni być poinformowani o kryteriach oceniania nakreślonych w Przedmiotowym Systemie Oceniania (PSO) i o wszystkich obszarach aktywności, jakie będą podlegały ocenie. Warto je uzgodnić wspólnie z uczniami i przedstawić w formie kontraktu klasowego, który następnie obie strony – zarówno uczniowie jak i nauczyciel – obowiązane są przestrzegać.

2. Przedmiotowy System Oceniania powinien być spójny z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania (WSO).

© MACMILLAN POLSKA 2026

3. Ocenianiu powinno podlegać przede wszystkim to, co uczeń umie i jak posługuje się zdobytą wiedzą. Uczniów należy też zachęcać do samooceny, porównania jej wyników z informacją zwrotną o postępach otrzymaną od nauczyciela, a następnie omówić z nimi ewentualne rozbieżności w postrzeganiu tychże postępów. Wskazane jest, aby uczniowie gromadzili te dane np. we własnym „Portfolio językowym", wraz z próbkami własnych dokonań, co pozwoli na wyraźne udokumentowanie przyrostu wiedzy.

Ogólnie mówiąc, postępy nauczania i osiągnięcia uczniów można ocenić na podstawie:

- prac klasowych: testów osiągnięć – np. na zakończenie rozdziału, testów semestralnych i testu końcowego;
- kartkówek – zapowiedzianych i niezapowiedzianych krótkich testów, sprawdzających stopień opanowania materiału z 1-3 ostatnich lekcji;
- prac pisemnych;
- odpowiedzi ustnych;
- prac projektowych (oceniając zarówno proces ich powstawania, jak i sam produkt);
- bieżącej obserwacji aktywności na zajęciach;
- samooceny uczniów.

Należy jednak pamiętać, że znajomość języka, rozumianego jako narzędzia komunikacji, nie jest wiedzą, którą można ocenić jedynie za pomocą sprawdzianów i różnorodnych prac ustnych czy pisemnych. Znajomość języka to również skuteczność przekazu, efektywny odbiór wypowiedzi w obcym języku i gotowość do zareagowania stosownie do rzeczywistej sytuacji, a także świadomość różnic językowych i kulturowych,

umiejętność logicznego myślenia, przetwarzania informacji oraz wiele innych składowych, których nawet najdokładniejszy test nie jest w stanie ocenić. Tym bardziej należy podkreślić rolę bieżącej obserwację uczniów - tylko systematyczne diagnozowanie uczniów pozwoli ocenić ich zaangażowanie w proces dydaktyczny i postęp w nauce. Warto również pamiętać o konieczności oceniania każdego ucznia osobno – czyli jego rzeczywistego postępu w stosunku do predyspozycji, indywidualnych możliwości i umiejętności. Nie jest to zadanie łatwe, gdyż mając w grupie kilkunastu uczniów, z których każdy jest inny, trudno nie ulec pokusie oceniania wszystkich jedną miarą. Dobrze jednak tego unikać – pozwoli to nam dostrzec postęp każdego ucznia, tym samym motywując go do dalszej nauki.

1. Przedmiotowy system oceniania

W każdej szkole obowiązuje Wewnątrzszkolny System Oceniania (WSO), do którego nauczyciel języka angielskiego musi się dostosować. Zachęcamy oczywiście do wszelkich innowacyjnych rozwiązań na lekcjach – np. system punktowy, system kar i nagród, plusów i minusów – im ciekawszy pomysł na zmotywowanie uczniów do nauki, tym skuteczniejszy zapewne okaże się system ewaluacyjny. Ważne jednak, aby system oceniania języka angielskiego

© MACMILLAN POLSKA 2026

w rozliczeniu semestralnym współgrał z WSO. Ważne też, aby był przedstawiony uczniom na początku nauki języka – a jeszcze lepiej, wraz z nimi wypracowany, np. w formie kontraktu. Jeśli punkty kontraktu będą ustalone wspólnie z uczniami, łatwiej będzie egzekwować przestrzeganie poszczególnych punktów kontraktu.

Zaprezentowany poniżej przedmiotowy system oceniania to tylko przykład jednego z wielu rozwiązań. Tworząc go, uwzględnione zostały następujące obszary wiedzy i umiejętności ucznia:

- Gramatyka i słownictwo
- Czytanie
- Słuchanie
- Mówienie
- Pisanie

Ponadto, ocenie mogą podlegać m.in.:

- Sprawdziany wiadomości / testy
- Prowadzenie zeszytu / zeszytu ćwiczeń
- Aktywność na lekcji
- Prace projektowe
- Komunikowanie się w języku angielskim
- Pilność / zaangażowanie ucznia

2. Kontrakt

1. System oceniania jest oparty na zasadzie sprawiedliwości.
2. Ocenianiu podlegają następujące rodzaje aktywności ucznia: sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne, ćwiczenia wykonywane w klasie, prace projektowe indywidualne i grupowe, zeszyt, umiejętność samodzielnego uczenia się i samooceny postępów nauczania, pilność.
3. Uczeń oceniany jest na dwa sposoby:

a) na bieżąco:

- by pomoc mu rozpoznać i zrozumieć swoje mocne i słabe punkty oraz dać mu wyraźne wskazówki, nad czym powinien więcej pracować (ustalanie obszarów pracy wyrównawczej i pomocy);
- by przekazać rodzicom / opiekunom informacje o jego postępach, mocnych i słabych stronach, a także wskazać, w jaki sposób powinien pracować, aby osiągnąć poprawę;
- by dać nauczycielowi informację zwrotną na temat efektywności jego nauczania, właściwości doboru materiałów, oraz by pomóc w adaptowaniu planu nauczania, jeśli zachodzi taka potrzeba;

b) okresowo:

© MACMILLAN POLSKA 2026

- by przekazać uczniowi, rodzicom / opiekunom i nauczycielom obraz postępów, aktywności i osiągnięć w języku angielskim pod koniec pewnej części programu nauki (np. koniec semestru / roku szkolnego /danego cyklu nauczania); by dostarczyć informacji nauczycielowi odpowiedzialnemu za następny etap nauki.

4. Kontroli postępów nauczania dokonuje się:
a) przy pomocy obiektywnych sprawdzianów lub testów;
b) poprzez obserwacje innych rodzajów aktywności ucznia, według załączonych kryteriów.
5. Uczeń ma prawo poprawić lub zaliczyć pracę klasowa w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, nie później jednak niż na tydzień przed klasyfikacją. Dotyczy to również sprawdzianów, na których uczeń był nieobecny.
6. W ciągu semestru przewiduje się co najmniej dwie prace klasowe, zapowiadane uczniom min. tydzień przed planowanym terminem.
7. Kartkówki sprawdzają wiadomości z bieżącego działu i nie muszą być zapowiadane. Jeżeli uczeń był nieobecny na kartkówce, odpowiedni materiał może zaliczyć w formie odpowiedzi ustnej.
8. Poprawione prace pisemne uczeń dostaje do wglądu nie później niż w tydzień po przeprowadzeniu sprawdzianu, kartkówki zaś na następnej lekcji, o ile jest to możliwe.
9. Ocenę za pracę w grupie i pilność przyznaje się na koniec semestru.
10. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji dwa razy w ciągu semestru, co zostaje odnotowane przez nauczyciela w karcie obserwacji ucznia przed rozpoczęciem danej lekcji. Nie obejmuje to zwolnienia z pisania zapowiedzianej pracy klasowej.
11. Jeżeli uczeń opuścił więcej niż 50% lekcji, może być niesklasyfikowany z języka angielskiego.
12. Uczeń z opinią z poradni psychologiczno-pedagogicznej na temat specyficznych trudności w uczeniu się, pisze prace klasowe i kartkówki dostosowane do swoich potrzeb i możliwości.
13. Uczeń z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim uczy się według odrębnego programu. Oceniany jest zgodnie z wkładem pracy i wysiłkiem proporcjonalnym do swoich możliwości.
14. Ocenę celującą mole otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie warunki konieczne do uzyskania oceny bardzo dobrej, a dodatkowo wykonuje ciekawe pomoce naukowe lub interdyscyplinarne prace projektowe, bierze udział w konkursach przedmiotowych i odnosi w nich sukcesy.
15. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów dla oceny dopuszczającej, nie wykorzystuje pomocy w postaci zajęć wyrównawczych, pracuje poniżej swoich możliwości i nie wykazuje chęci nadrobienia zaległości.
16. Podane poniżej kryteria ocen stosuje się w połączeniu z treściami przewidzianymi w rozkładach materiału na dany semestr / rok nauczania w oparciu o wybrany i zatwierdzony przez dyrektora szkoły program nauczania.

© MACMILLAN POLSKA 2026

3. Szczegółowe zasady oceniania

Skala ocen	Gramatyka i słownictwo Umiejętności ucznia:
6	• uczeń swobodnie operuje strukturami gramatycznymi określonymi w rozkładzie materiału • z łatwością buduje spójne zdania proste i złożone, poprawne pod względem gramatycznym i logicznym • posiada bogaty zasób słownictwa i potrafi go wykorzystać w praktyce • zna i stosuje w praktyce wyrażenia potoczne przedstawione w podręczniku i wiele wyrażeń z innych źródeł, jak prasa, telewizja i Internet • wykonuje starannie dodatkowe prace projektowe o wyjątkowych walorach językowych • niezwykle aktywnie prezentuje swoje wiadomości i umiejętności podczas lekcji
5	• uczeń swobodnie operuje strukturami gramatycznymi określonymi w rozkładzie materiału • buduje spójne zdania proste i złożone, poprawne pod względem gramatycznym i logicznym • zna słownictwo określone programem nauczania i potrafi je wykorzystać w praktyce • czasami wykonuje dodatkowe prace projektowe • bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach
4	• prawidłowo operuje większością struktur gramatycznych określonych w rozkładzie materiału • buduje zdania, które są na ogół spójne i poprawne pod względem gramatycznym i logicznym • zna większość słów i zwrotów określonych w programie i zazwyczaj poprawnie używa ich w praktyce • przeważnie prawidłowo prace projektowe • przeważnie chętnie uczestniczy w zajęciach
3	• zna i potrafi operować niektórymi prostymi strukturami gramatycznymi określonymi w rozkładzie materiału • buduje zdania, które nie zawsze są spójne - zdania zawierają błędy gramatyczne i logiczne, które czasami zakłócają sens przekazu • na ogół używa słownictwa odpowiedniego do zadania, choć w ograniczonym zakresie • nieregularnie wykonuje prace projektowe – prace zawierają błędy • rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach
	• słabo zna struktury gramatyczne określone w rozkładzie materiału i ma problemy z wykorzystaniem ich w praktyce

© MACMILLAN POLSKA 2026

2	• zdania, które buduje są mało zrozumiałe i na ogół niespójne pod względem gramatycznym i logicznym – uczeń niechętnie przystępuje do samodzielnej pracy • dysponuje bardzo ograniczonym słownictwem • potrzebuje pomocy nauczyciela przy wykonywaniu prostych zadań gramatycznych i leksykalnych • sporadycznie wykonuje prace projektowe • nie uczestniczy aktywnie w zajęciach – nie zgłasza się do zadań, a zmuszany do odpowiedzi, popełnia wiele błędów
1	• nie opanował podstawowych zagadnień gramatycznych określonych w rozkładzie materiału • nie zna podstawowych słów i wyrażeń • nie potrafi budować prostych zdań, nawet z pomocą nauczyciela • bardzo rzadko wykonuje prace projektowe, które zawsze zawierają błędy uniemożliwiające zrozumienie treści

Skala ocen	**Czytanie** **Umiejętności ucznia:**
6	• regularnie czyta dla przyjemności dodatkowe teksty takie jak: artykuły anglojęzyczne, komiksy, krótkie czytanki i książki w uproszonych wersjach • rozumie przeczytane teksty – z łatwością wybiera odpowiednie informacje z tekstu, rozumie kontekst sytuacyjny, bez problemu określa intencje autora • na podstawie przeczytanego tekstu potrafi bezbłędnie wykonać zadania sprawdzające każdego typu i potrafi zawsze uzasadnić swoją decyzję • technika czytania – czyta bezbłędnie również podczas lekcji (bez przygotowania) • podczas lekcji bardzo chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania
5	• czyta dla przyjemności teksty zawarte w podręczniku i czasami czyta dla przyjemności teksty dodatkowe, np.: instrukcje do gier, czasopisma anglojęzyczne, książki w uproszonych wersjach • rozumie przeczytane teksty – potrafi wybrać właściwe informacje z tekstu, rozumie kontekst sytuacyjny, określa intencje autora • na podstawie przeczytanego tekstu potrafi wykonać zadania sprawdzające różnego typu, np.: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań i potrafi uzasadnić swoją decyzję • technika czytania – czyta prawidłowo • podczas lekcji chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania
	• rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, czasami popełnia błędy przy wyborze właściwych informacji z tekstu, zazwyczaj rozumie kontekst sytuacyjny, czasami ma problem z określeniem intencji autora • czasami popełnia błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających

© MACMILLAN POLSKA 2026

4	rozumienie tekstu typu, np.: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, choć przeważnie potrafi uzasadnić swoją decyzję • technika czytania – czyta popełniając nieliczne błędy • podczas lekcji raczej chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania
3	• nie rozumie całego tekstu, ale jest w stanie uchwycić jego ogólny sens, potrafi znaleźć tylko niektóre z potrzebnych informacji, nie zawsze rozumie kontekst sytuacyjny i ma problem z określeniem intencji autora • popełnia liczne błędy przy wykonywaniu prostych zadań sprawdzających bardziej szczegółowe rozumienie tekstu typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań – czasami potrafi uzasadnić swoją decyzję • technika czytania – czyta popełniając liczne błędy • czasami zgłasza się do czytania podczas lekcji
2	• z czytanego tekstu jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy lub najprostsze zwroty • nawet z pomocą nauczyciela ma poważny problem z wykonaniem najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia ogólnego • przy wykonywaniu najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia szczegółowego, typu: ustalanie kolejności wydarzeń, określanie prawdziwości zdań – najczęściej zgaduje i nie potrafi uzasadnić swojej decyzji • technika czytania – czyta niechętnie popełniając bardzo liczne błędy
1	• zwykle nie czyta tekstów zawartych w podręczniku • jeśli czyta to nie rozumie sensu większości przeczytanego tekstu i nie potrafi skorzystać z żadnych zawartych w nim informacji • nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia tekstu • niekiedy rozumie jedynie pojedyncze wyrazy • technika czytania – czyta bardzo niechętnie, popełniając bardzo liczne, rażące błędy, uniemożliwiające zrozumienie

Skala ocen	**Słuchanie** **Umiejętności ucznia:**
6	• potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych wykraczających poza materiał zawarty w podręczniku takich jak: piosenki, filmy, proste skecze • rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i potrafi właściwie na nie zareagować • potrafi z łatwością rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego • potrafi wydobyć szczegółowe informacje z tekstu słuchanego i

© MACMILLAN POLSKA 2026

	właściwie na nie zareagować • na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi bezbłędnie wykonać wszystkie zadania sprawdzające różnego typu – zawsze potrafi uzasadnić swój wybór • z łatwością rozróżnia dźwięki i intonację • bardzo aktywnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu słuchania
5	• potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku • rozumie zdecydowaną większość poleceń nauczyciela i potrafi właściwie na nie zareagować • potrafi rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego • na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać zadania sprawdzające typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – uczeń potrafi uzasadnić swój wybór • rozróżnia dźwięki i intonację • aktywnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu słuchania
4	• potrafi zrozumieć sens większości różnorodnych rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku rozumie większość poleceń nauczyciela i zazwyczaj potrafi prawidłowo na nie zareagować • zazwyczaj potrafi rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego • na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać większość zadań sprawdzających typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – zazwyczaj potrafi uzasadnić swoją decyzję • rozróżnia większość dźwięków • przeważnie aktywnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu słuchania
3	• potrafi zrozumieć sens niektórych rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku • nie rozumie całego tekstu i nie jest w stanie zawsze uchwycić jego ogólny sens • nie zawsze rozumie polecenia nauczyciela i nie zawsze potrafi na nie odpowiednio zareagować • nie zawsze rozpoznaje uczucia i reakcje mówiącego • na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać niektóre zadania sprawdzające typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – popełnia przy tym błędy i nie zawsze jest w stanie uzasadnić swój wybór • mało aktywnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu słuchania, ma problemy z koncentracją przy wykonywaniu zadań ze słuchu
	• nie potrafi zrozumieć sensu większości rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku • zwykle nie rozumie tekstu i nie jest w stanie uchwycić jego sensu • zwykle nie rozumie poleceń nauczyciela i nie potrafi na nie zareagować • sporadycznie rozpoznaje reakcje i uczucia mówiącego

© MACMILLAN POLSKA 2026

2	• na podstawie wysłuchanego tekstu ma poważny problem z wykonaniem zadań sprawdzających typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – zwykle zgaduje, popełniając przy tym bardzo liczne błędy, potrzebuje pomocy • zwykle nie rozróżnia dźwięków • uczeń nie jest aktywny i nie koncentruje się podczas wykonywania zadań ze słuchu
1	• nawet z pomocą nauczyciela i kilkakrotnym powtarzaniu nagrania nie rozumie jakichkolwiek rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku • nie rozumie żadnych poleceń nauczyciela, nawet najprostszych i z podpowiedziami • jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy, lecz nie potrafi na ich podstawie zrozumieć ogólnego sensu wypowiedzi • nie rozpoznaje uczuć i reakcji mówiącego • błędnie rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, nawet z pomocą nauczyciela • nie rozróżnia dźwięków • uczeń nie jest aktywny podczas zajęć, ponieważ nie rozumie tego, co słyszy

Skala ocen	**Mówienie** **Umiejętności ucznia:**
6	• swobodnie i bardzo chętnie wypowiada się na różne tematy, zachowując przy tym dużą dokładność językową i zasób słownictwa • ma bardzo dobrą wymowę i można go łatwo zrozumieć • w zadaniach komunikacyjnych jest zawsze bardzo aktywny i zaangażowany • w sposób naturalny i spontaniczny niezwykle chętnie wypowiada się na różne tematy
5	• dość swobodnie i chętnie wypowiada się na różne tematy, zachowując przy tym dokładność językową • potrafi dość płynnie i bez zahamowań mówić na tematy określone w rozkładzie materiału • dysponuje pełnym zakresem słownictwa opisanym w rozkładzie materiału • ma prawidłową wymowę i można go łatwo zrozumieć • w zadaniach komunikacyjnych jest zawsze aktywny i zaangażowany • w sposób naturalny i spontaniczny bardzo chętnie wypowiada się podczas lekcji na różne tematy
4	• mówi z lekkim wahaniem, dość spójnie, w miarę poprawnym językiem • dysponuje słownictwem wystarczającym do dość swobodnej interakcji w zakresie opisanym w rozkładzie materiału • można go zazwyczaj zrozumieć • potrafi włączyć się do rozmowy • w zadaniach komunikacyjnych jest raczej aktywny • na ogół w naturalny sposób chętnie wypowiada się podczas lekcji na różne

© MACMILLAN POLSKA 2026

	tematy
3	• uczeń mówi z wyraźnym wahaniem, raczej niespójnie i niepełnymi zdaniami • posługując się językiem, popełnia liczne błędy, które czasem zakłócają przekaz • wypowiada się tylko na wybrane zagadnienia opisane w rozkładzie materiału • w zadaniach komunikacyjnych jest rzadko aktywny, często ułatwia sobie pracę, posługując się językiem ojczystym • rzadko wypowiada się podczas lekcji, zapytany popełnia dużo błędów językowych
2	• uczeń wypowiada się sporadycznie, nie z własnej inicjatywy • popełnia wiele błędów uniemożliwiających zrozumienie • czasami wypowiada jedynie pojedyncze słowa lub podstawowe zwroty • czasami przy pomocy nauczyciela bierze udział w zadaniach komunikacyjnych, lecz na ogół nie jest aktywny, zwykle nie interesuje go praca zespołu, a nawet potrafi ją dezorganizować • nie zabiera głosu w rozmowie
1	• uczeń ma ogromny problem, aby wypowiedzieć się na jakikolwiek, nawet najprostszy temat, nawet przy pomocy nauczyciela • wypowiadając się popełnia bardzo liczne błędy, przez co jego wypowiedź jest niezrozumiała, niespójna i nie zawsze na temat • zwykle nie potrafi odpowiedzieć na krótkie, bardzo łatwe pytania nauczyciela nawet kierowany podpowiedziami z jego strony • prawie nigdy nie zabiera głosu w rozmowie

Skala ocen	**Pisanie** **Umiejętności ucznia:**
6	• wykonuje nieobowiązkowe prace pisemne – pisze dla przyjemności, np.: prowadzi pamiętnik, blog lub koresponduje z rówieśnikami z zagranicy • pisze wypowiedzi pisemne bogate pod względem gramatyczno-leksykalnym • pisze spójnie, bez błędów w pisowni i interpunkcji • bardzo chętnie wykonuje zarówno pisemne prace projektowe zawarte w podręczniku, jak i te z dodatkowych źródeł
5	• wyczerpująco wykonuje prace pisemne na tematy wyszczególnione w rozkładzie materiału • potrafi w spójny sposób zorganizować swoją wypowiedz • pisząc, wykorzystuje bogaty zasób środków gramatyczno-leksykalnych • popełnia nieliczne, mało znaczące błędy w pisowni i interpunkcji • chętnie wykonuje pisemne prace projektowe zawarte w podręczniku
	• prace pisemne są dość obszerne ale nie zawsze wyczerpujące

© MACMILLAN POLSKA 2026

4	• wypowiedzi pisemne zawierają nieliczne błędy gramatyczno-leksykalne, które na ogół nie zakłócają przekazu • pisze nie zawsze spójnie, czasami z błędami w pisowni i interpunkcji • czasami wykonuje pisemne prace projektowe zawarte w podręczniku
3	• pisze prace pisemne, które są mało rozbudowane, nie zawsze na temat • stosuje ograniczony zakres słownictwa i struktur językowych • wypowiedzi pisemne zawierają liczne błędy gramatyczno-leksykalne, które niekiedy zakłócają przekaz • tekst nie jest spójny, zawiera liczne błędy w pisowni i interpunkcji
2	• uczeń pisze sporadycznie i niechętnie • prace pisemne są ubogie w struktury gramatyczno-leksykalne • pisanie prac sprawia duże trudności, nawet z pomocą nauczyciela • pisze niespójne, z dużą ilością błędów językowych, które bardzo często zakłócają przekaz • teksty są źle zorganizowane i chaotyczne • popełnia szereg błędów przy przepisywaniu z tablicy
1	• nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wypowiedzieć się pisemnie na większość tematów zawartych w rozkładzie materiału • jeśli pisze, to prace ucznia są nieczytelne lub zawierają tak dużo błędów gramatyczno-leksykalnych, że przekaz staje się niezrozumiały • ma problemy przy przepisywaniu z tablicy • teksty są bardzo źle zorganizowane i chaotyczne • zwykle nie prowadzi zeszytu bądź robi to w sposób bardzo niedbały

Na podstawie opracowania
wykonanego przez:
Grażyna Czapula
Katarzyna Kozłowska

© MACMILLAN POLSKA 2026

3. Sprawdziany

Progi procentowe należy ustalić zgodnie z wytycznymi WSO – będą się one zatem różnić w zależności od szkoły. Poniższa tabela ilustruje przykładowy podział punktacji z testów / sprawdzianów, odpowiednio do oceny.

%	95-100	85-94	70-84	50-69	31-49	0-30
Ocena	celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający	niedostateczny

Uwaga!
W przypadku uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się, należy dostosowywać sprawdziany i testy indywidualnie, w zależności od konkretnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych tych uczniów. Wymagania edukacyjne w stosunku do nich powinny być ustalone na takim poziomie, by byli w stanie im sprostać, ale jednocześnie by skłaniały ich do przezwyciężania trudności i motywowały do dalszej pracy.

Pilność / zaangażowanie ucznia
Oceniane są w sposób opisowy, ze szczególnym uwzględnieniem wkładu pracy ucznia proporcjonalnie do jego zdolności i możliwości.

Raport
Proponujemy, aby na koniec każdego semestru uczeń otrzymał krótki raport z informacją o postępach, uwzględniający wyżej wymienione obszary aktywności, oceny cząstkowe i ocenę końcową. Poniżej zamieszczony został wzór takiego raportu.

© MACMILLAN POLSKA 2026

Imię i nazwisko ucznia **. . . . . .**	**Oceny cząstkowe**	**Średnia ocen cząstkowych** **……..**
Klasa		**Komentarz**
Słownictwo		
Gramatyka		
Słuchanie		
Mówienie / Wymowa		
Czytanie		
Pisanie		
Zeszyt / Zeszyt ćwiczeń		
Praca grupowa / Projekt		
Umiejętność samodzielnego uczenia się		
Sprawdziany / Testy / Kartkówki		
Pilność, zaangażowanie		
Ocena na koniec półrocza / roku . . . . . /	……. Data	……. Podpis nauczyciela

4. Ocenianie kształtujące

Ocenianie kształtujące nazywane jest także "ocenianiem pomagającym się uczyć", a to dlatego, że zachęca zarówno nauczyciela, jak i uczniów do zorientowania na **proces** uczenia się, a nie jego mniej lub bardziej wymierne efekty. W kształtującym podejściu do oceniania uczniów, nauczyciel pokazuje uczniom cel i kierunek nauki, naprowadza, wspiera i obserwuje, w zamian przekazując dzieciom informację zwrotną pomagającą im poprawić swoje błędy i doskonalić umiejętności.

W niniejszym programie omówimy krótko cztery kluczowe, z punktu widzenia oceniania uczniów przez nauczyciela anglistę, elementy:

- kryteria oceniania, czyli NACOBEZU
- informację zwrotną
- ocenę koleżeńską
- samoocenę

© MACMILLAN POLSKA 2026

NACOBEZU, czyli kryteria oceniania

Uczniowie mają prawo wiedzieć, czego będzie wymagał od nich nauczyciel i jakie aspekty danego zadania będą podlegały ocenie. Dlatego niezwykle ważne jest ustalanie i podawanie uczniom kryteriów oceny, zwanych „nacobezu", czyli na co będziemy zwracać uwagę. Informacja ta powinna być bardzo konkretna, tak aby uczeń sam mógł ocenić, czy opanował dany materiał w wystarczającym stopniu. Sugerujemy, aby każda lekcja i każdy sprawdzian były poprzedzone podaniem uczniom kryteriów sukcesu. Kryteria sukcesu to krok ku zbudowaniu takiej relacji uczeń-nauczyciel, w której nauczyciel chce uczniowi pomóc się nauczyć. I najważniejsze – nauczyciel powinien oceniać TYLKO to, co podane zostało w kryteriach sukcesu. Raz zawiedzione zaufanie uczniów może być ciężko odbudować…

Informacja zwrotna

Z punktu widzenia nauczyciela-anglisty, zorientowanego na proces doskonalenia umiejętności językowych, informacja zwrotna jest kluczowym elementem oceniania kształtującego. Rozwijając umiejętności językowe, uczniowie muszą podejmować liczne próby komunikacji w języku obcym i powinni mieć prawo popełnić błąd – muszą wiedzieć, że za błąd nie zostaną ukarani – że podjęcie próby, choćby nieudanej, zostanie docenione i wykorzystane jako wskazówka do dalszej nauki. W tym celu efektywnym narzędziem jest konstruktywna i wspierająca informacja zwrotna, dzięki której uczeń wie, jak poprawić popełniony błąd i w jakim kierunku dążyć, aby osiągnąć zamierzony cel.

W nauczaniu przedmiotowym pełna informacja zwrotna powinna optymalnie zawierać cztery elementy: wskazanie dobrych elementów w pracy ucznia, odnotowanie elementów pracy, które wymagają poprawy, zamieszczenie wskazówek, w jaki sposób poprawić pracę oraz zasugerowanie, w jakim kierunku pracować dalej. Mając jednakże na uwadze specyfikę nauczania języka obcego, warto nieco uprościć formę informacji zwrotnej, ograniczając ją do trzech elementów:

- co jest **dobrze** (+ +)
- co **wymaga poprawy** (-)
- jak **poprawić pracę,** nad czym dalej pracować (↗)

Należy pamiętać, że informacja zwrotna powinna być przede wszystkim motywująca, dlatego uwag pozytywnych powinno być więcej niż tych krytycznych, tak aby uczeń miał poczucie, że nauczyciel docenia jego wkład pracy i osiągnięcia, choćby niewielkie. Po komentarzach pozytywnych należy wskazać obszary, które uczeń powinien udoskonalić. Ważne, żeby ta krytyka była precyzyjna i konstruktywna, tak aby uczeń wiedział, że wskazanie błędów to nie reprymenda, po której może spodziewać się kary, lecz nieodłączny element rozwoju. Dlatego też zaraz po słowach krytyki powinny pojawić się wskazówki, jak niedoskonałe obszary pracy uczeń może poprawić. Ten trzeci element informacji zwrotnej, który odróżnia ją od oceny opisowej, jest kluczowy w ocenianiu zorientowanym na proces: nadaje sens uczeniu i uczeniu się poprzez wskazanie uczniowi kierunku dalszego działania.

© MACMILLAN POLSKA 2026

Ocena koleżeńska

Współpracowanie i udzielanie oceny koleżeńskiej to umiejętności, które uczniowie rozwijają powoli i niekoniecznie z przekonaniem od samego początku, stąd musimy uzbroić się w cierpliwość, aby dostrzec pożądane efekty. Wzajemne ocenianie się przez uczniów to także sposób oceniania, w którym nie da się w pełni wyeliminować subiektywizmu w ocenie koleżeńskiej (podobnie jak nie jest w 100% obiektywna ocena nauczyciela wobec ucznia). Pomocne w tym względzie są ściśle wyznaczone, jednoznaczne kryteria, w oparciu o które uczniowie wzajemnie się oceniają. Drugim, niezbędnym uwarunkowaniem efektywnego działania oceny koleżeńskiej jest atmosfera życzliwości panująca w klasie; wypracowanie w danej grupie uczniów wzajemnego zaufania, wsparcia oraz otwartości na uwagi ze strony rówieśników. Sugerujemy przypominanie uczniom, że oceniając innych, pomagają sobie nawzajem w nauce.

Samoocena

Nauczenie dzieci właściwego podejścia do samooceny jest wyzwaniem: trudność polega na przekonaniu ucznia, że ocena samego siebie nie powinna być samokrytyką, a raczej uświadomieniem sobie, przede wszystkim, tego, co już wiem, co umiem. Analogicznie jak w informacji zwrotnej, sugerujemy, aby zachęcać czniów najpierw do znalezienia swoich mocnych stron, a dopiero potem do zastanowienia się, czy są obszary, nad którymi uczeń powinien popracować, aby uzupełnić pewne braki, udoskonalić te lub inne umiejętności. Podobnie jak w ocenie koleżeńskiej, punktem wyjścia do samooceny powinny być precyzyjnie sformułowane kryteria sukcesu, do których uczeń może się odnieść, oceniając własną pracę.

W niniejszym programie nauczenia proponujemy dwa proste sposoby zachęcenia uczniów do samooceny:

- **technika świateł drogowych -** oceniając swoją pracę, uczeń przy każdym jej elemencie, zaznacza zrealizowanie danego kryterium odpowiednim kolorem:
  - zielonym, jeśli zadanie było dla niego łatwe,
  - żółtym, jeśli miał wątpliwości w jego wykonaniu,
  - czerwonym, jeśli sprawiło mu trudność.
- **technika zdań podsumowujących -** oceniając swoją pracę, uczeń krótkimi zdaniami podsumowuje, jakie elementy zadania były dla niego łatwe, jakie sprawiły mu trudność, itd. Sugerujemy wprowadzenie kilku początków takich zdań, aby ułatwić uczniom dokonanie samooceny, np.:
  - *I think I did well/badly…*
  - *I enjoyed…*
  - *I think … was really/quite easy/difficult.*

B. Ocena pracy nauczyciela

Ocenie podlega nie tylko praca ucznia, ale również nauczyciela. Oczekujemy od uczniów, aby zastanawiali się nad własnym procesem uczenia się i tego samego musimy zatem wymagać

© MACMILLAN POLSKA 2026

od siebie. Zachęcamy do refleksji nad swoją pracą. Najlepiej po każdej lekcji zadać sobie poniższe pytania:

1. Czego nauczyli się dziś moi uczniowie?	TAK/NIE
2. Czy ćwiczenia były urozmaicone?	TAK/NIE
3. Czy uwzględniały różne style uczenia się i różne predyspozycje uczniów?	TAK/NIE
4. Czy każdy uczeń miał szansę zdobyć nowa wiedzę, udoskonalić swoje umiejętności?	TAK/NIE
5. Czy lekcja była atrakcyjna dla uczniów?	TAK/NIE
6. Czy zrealizowała postawione cele?	TAK/NIE
7. Czy byłem / byłam sprawiedliwy / sprawiedliwa?	TAK/NIE

Ponadto, we właściwej ocenie swojej pracy, zastosowanych metod i ich efektów pomocne są:
• obserwacja pracy uczniów na lekcji i osiągane przez nich wyniki;
• luźne rozmowy z uczniami na temat technik i zadań stosowanych przez nauczyciela;
• samoobserwacja – np. nagranie swojej lekcji na kasecie wideo (DVD) i analiza jej przebiegu;
• ankieta przeprowadzona wśród uczniów i omówienie jej z nimi;
• hospitacja koleżeńska lub dyrektora szkoły i rozmowa pohospitacyjna;
• obserwowanie lekcji innych nauczycieli i porównywanie ich ze swoim stylem prowadzenia lekcji.

Samoocena pracy nauczyciela, czy jej ocena dokonana przez innych to nie wszystko. Nowoczesny nauczyciel zawsze dąży do doskonalenia własnego warsztatu pracy. Dlatego warto studiować publikacje metodyczne, korzystać z nauczycielskich forów dyskusyjnych w Internecie i korzystać z warsztatów, konferencji i szkoleń oferowanych przez ośrodki metodyczne i wydawnictwa. Kalendarz bieżących szkoleń wydawnictwa Macmillan znajduje się na stronie www.macmillan.pl. Serdecznie zapraszamy.

Zachęcamy również do lektury metodycznej z bogatej oferty wydawnictwa Macmillan. Szczególnie polecamy:

- *AN A-Z OF ELT*, Scott Thornbury
- *LEARNING TEACHING*, Jim Scrivener
- *TEACHING PRACTICE*, Roger Gower, Diane Phillips i Steve Walters
- *BEYOND THE SENTENCE*, Scott Thornbury
- *SOUND FOUNDATIONS*, Adrian Underhill
- *UNCOVERING GRAMMAR*, Scott Thornbury
- *TEACHING READING SKILLS IN A FOREIGN LANGUAGE*, Christine Nutall
- *DISCOVER ENGLISH*, Rod Bolitho i Brian Tomlinson
- *UNCOVERING CLIL*, Peeter Mehisto, Maria Jesus-Frigols, David Marsh
- *BLENDED LEARNING*, Pete Sharma, Barney Barret

© MACMILLAN POLSKA 2026

VI. NAUCZANIE ZDALNE

Opracowanie: Katarzyna Komarnicka

Nauczanie języka angielskiego na odległość powinno realizować **cele szczegółowe**, określone zostały w podstawie programowej. Jak wspomniano w rozdziale *Cele kształcenia i wychowania*, nadrzędne cele kształcenia językowego w klasach 4-8 szkoły podstawowej muszą być również spójne z ogólnymi celami kształcenia ogólnego w II etapie edukacyjnym.

Bardzo ważnym aspektem jest **indywidualizacja**, o której wspomniano także w *Technikach indywidualizacji pracy*. Nauczyciel, będąc świadomym zróżnicowania grupy, powinien poznawać indywidualne potrzeby swoich uczniów, a także zwrócić szczególną uwagę na dostęp do narzędzi ułatwiających naukę na odległość – należy pamiętać o tym, że nie każdy uczeń ma do nich dostęp, a nie każdy rodzic jest biegły w obsłudze komputera czy wybranych przez nauczyciela narzędzi edukacyjnych. Zdarzają się również sytuacje, w których rodzic nie jest chętny do udzielania pomocy lub po prostu nie jest w stanie pomóc dziecku ze względu na zobowiązania zawodowe lub rodzinne. Z tego powodu nauczyciel powinien pamiętać, że ważną rolę odgrywa również kontakt z wychowawcą klasy, który może dostarczyć nauczycielowi niezbędnych informacji na temat sytuacji rodzinnej ucznia.

Ze względu na to, że lekcje na odległość różnią się od tradycyjnych zajęć tradycyjnych w sali lekcyjnej, prowadząc je warto zwrócić uwagę na ich czas trwania. Maksymalny **czas takiej lekcji** to 45 minut, natomiast **optymalny** czas to 20 minut. Natomiast jeżeli nauczyciel i/lub rada pedagogiczna podejmą decyzję o prowadzeniu zajęć dłuższych niż 20 minut, warto jest przerywać je jakąś ciekawą aktywnością.

A. Metody nauczania

Nauczanie języka angielskiego na odległość jest nie lada wyzwaniem w tej grupie wiekowej, dlatego też nauczyciel, wybierając metody nauczania powinien mieć na uwadze możliwości i charakterystyczne cechy rozwojowe uczniów klas 4-8; w tej grupie wiekowej obserwujemy intensywny rozwój poznawczy oraz wzrost kompetencji językowych i komunikacyjnych. Należy również pamiętać o tym, że metody stosowane podczas zajęć tradycyjnych w klasie, nie zawsze sprawdzą się podczas lekcji online. Bez względu na formę nauczania, nauczyciel powinien jednak pamiętać o tym, że nadrzędnym celem kształcenia językowego jest sprawne **komunikowanie się** zarówno w mowie, jak i w piśmie.

Osiągnięcie celów dydaktycznych wymaga od nauczyciela wyboru i zastosowania odpowiednich metod nauczania. Poniżej przedstawiamy wybór metod, dzięki którym, podczas nauczania zdalnego, mozliwa będzie realizacja celów szczegółowych, określonych w podstawie programowej.

© MACMILLAN POLSKA 2026

1. Metoda audiolingwalna

W tej metodzie nauka polega na **wielokrotnym powtarzaniu** (ćwiczenia typu *drill*), zapamiętywaniu i utrwalaniu materiału, co może być bardzo przydatne podczas nauki na odległość. Zadaniem nauczyciela jest dostarczanie uczniom bodźców, które skłonią dzieci do powtarzania danych fraz komunikacyjnych np.: nauczyciel zadaje pytanie, a wybrany uczeń na nie odpowiada i kieruje kolejne pytanie do kolego/koleżanki (takie ćwiczenie można połączyć z wybraną aplikacją np. Kahoot, o której mowa w części *Narzędzia pracy*)

Nauczyciel: Do you like playing football?
Uczeń 1: Yes, I do/ No, I don't. Do you like playing volleyball?
Uczeń 2: Yes, I do/ No, I don't.

Nauczyciel: Have you ever eaten prawns?
Uczeń 1: Yes, I have/No, I haven't. Have you ever been to London?
Uczeń 2: Yes. I have/No, I haven't.

Dzięki tej metodzie uczniowie pracują również nad poprawnością gramatyczną, która ma spore znaczenie w II etapie edukacyjnym.

2. Total Physical Response (Metoda reagowania całym ciałem)

TPR to metoda, która w znacznym stopniu rozwija umiejętność słuchania i rozumienia. Stosując TPR podczas zajęć zdalnych unikniemy znużenia, które może być spowodowane dużą ilością czasu spędzaną przed komputerem, smartfonem lub tabletem, a także zredukujemy stres związany z nauką na odległość. W polecenia wydawane dzieciom warto wplatać elementy humorystyczne, co może pozytywnie wpłynąć na motywację uczniów oraz na wcześniej wspomniane zmniejszenie stresu. Planując pracę z tą metodą, nauczyciel może wykorzystać **otoczenie uczniów**, np. poprosić ich, by znaleźli w domu konkretne przedmioty np.: *Find something green in the kitchen* (wszyscy uczniowie idą do kuchni w swoich domach i szukają czegoś zielonego, a następnie przynoszą wybrany przedmiot przed ekran monitora). Przedmioty, które przyniosą uczniowie stają się punktem wyjścia do kolejnego ćwiczenia.

3. Metoda projektu

Metoda projektu jest mocno podkreślana w założeniach podstawy programowej. Poprzez jej stosowanie nauczyciel daje uczniom szansę na wdrażanie zdobytej wiedzy do praktycznego działania oraz na rozwijanie kompetencji społecznych. Dzięki tej metodzie w uczniach wyzwalana jest twórcza energia, uczą się oni samodzielnie podejmować decyzje, planować swoją pracę, zdobywać wiedzę na różne sposoby oraz docierać do źródeł informacji, co jest niezwykle istotne podczas pracy zdalnej. Ponadto, uczeń staje się **ekspertem**, co pozytywnie wpływa na jego motywację wewnętrzną, natomiast nauczyciel jest jego **doradcą** i dyskretnym przewodnikiem. Jego rolą jest śledzenie i identyfikowanie potrzeb uczniów, pomoc w planowaniu

© MACMILLAN POLSKA 2026

działań, a ingerowanie w prace dzieci tylko wówczas, gdy zajdzie taka potrzeba. Bardzo ważne jest również zachęcanie do komunikowania się w języku angielskim. Jednocześnie praca nad projektem pozwala zminimalizować rutynę dydaktyczną. Dodatkowe informacje na temat metody projektu zawarte są w rozdziale IV *Realizacja programu*.

Przykładem pracy projektowej wykonywanej zdalnie, może być stworzenie mini książki kucharskiej przy okazji omawiania tematu *Food*. Zanim uczniowie przystąpią do pracy, nauczyciel powinien wyjaśnić cel zadania i sposób realizacji. Nauczyciel wyjaśnia, jak należy umieścić przepisy na ulubione potrawy w wirtualnej książce kucharskiej. W tym celu może np. nagrać film instruktażowy lub opisać kolejne czynności. Następnie nauczyciel dzieli uczniów na grupy, które skupiać się będę nad konkretnymi częściami książki kucharskiej: przystawki, dania główne, zupy, desery. Uczniowie, pracując w grupach, zamieszczają na swoich tablicach wirtualnych, utworzonych przez nauczyciela; (np. na Padlecie) zdjęcia potraw, podpisują je, podają listę potrzebnych składników oraz sposób przygotowania ulubionej potrawy. Podczas pracy nad projektem, uczniowie z danych grup muszą ze sobą **współpracować,** komunikować się, by ustalić np. jaka potrawę wybrać, jakie składniki będą do niej potrzebne, jakie wybrać elementy graficzne, które potrawy chcą zamieszczać na tablicy itp. Produktem końcowym współpracy poszczególnych grup będzie książka kucharska stworzona na wirtualnej tablicy, którą uczniowie będą mogli podzielić się z innymi uczniami, nauczycielami czy rodzicami.

4. Podejście komunikacyjne

W tej metodzie język angielski traktowany jest przede wszystkim jako narzędzie do efektywnej komunikacji. Główny nacisk stawiany jest na interakcję w języku angielskim oraz na aktywne uczestnictwo uczniów w zabawach i grach językowych czy rozmowach. Podejście to skupia uwagę na umiejętności **komunikowania się** w języku obcym w rozmaitych sytuacjach, w których niezbędne jest uzyskanie bądź przekazanie drugiej osobie pewnych informacji. Przykładem ćwiczenia z zastosowaniem tej metody jest aranżowanie scenek z życia codziennego:

Uczeń 1: Can you set the table, please?
Uczeń 2: Sure. I'll do it in a minute.
Uczeń 1: Thank you.

Uczeń 1: Would you like to go to the cinema tonight?
Uczeń 2: Yes, I'd love to! Which film shall we watch?
Uczeń 1: Shall we watch the new ***Harry Potter*** *film?*
Uczeń 2: Good idea!

Podczas zdalnego nauczania warto jest korzystać z różnych metod podczas – powinny się one wzajemnie uzupełniać. Wybór metod i technik nauczania będzie zależał od wielu czynników, m.in. od postawionych celów, czasu trwania zajęć, treści nauczania oraz od możliwości technologicznych nauczyciela i uczniów.

© MACMILLAN POLSKA 2026

B. Narzędzia pracy

Lekcje na odległość mogą być prowadzone na różne sposoby, w zależności od możliwości i zasobów technologicznych nauczyciela i uczniów. Punktem wyjścia dla nauczyciela będzie organizacja pracy oraz komunikacja z uczniami.

Poniżej przedstawiamy kilka przydatnych narzędzi, które ułatwią nauczycielowi kontakt z dziećmi i rodzicami oraz naukę języka angielskiego w II etapie edukacyjnym. Należy również pamiętać, że wydawnictwo Macmillan udostępnia nauczycielom **oprogramowania do tablic interaktywnych**, co jest dużym ułatwieniem w prowadzeniu lekcji na odległość – wystarczy udostępnić pulpit w czasie lekcji na żywo i nauczyciel może wykorzystywać to samo narzędzie, z którego korzystał podczas lekcji w klasie.

1. Lekcje na żywo

Wybrane platformy, dzięki którym nauczyciele mogą przeprowadzać lekcje łącząc się ze swoimi uczniami na żywo:

- **Microsoft Teams** – www.teams.microsoft.com – to aplikacja do współpracy, która pomaga uporządkować pracę klasy. W MS Teams nauczyciel ma możliwość m.in. utworzenia zespołu (klasy), zaplanowania zajęć, zadawania i oceniania różnych zadań, a także nagrywania lekcji i udostępniania pulpitu.
- **Zoom** – www.zoom-video.pl – kolejna platforma, która ułatwi nauczycielowi kontakt z uczniami. Zoom umożliwia m.in. nagrywanie spotkań czy organizowanie lekcji z możliwością pracy grupowej.

2. Lekcja bez konieczności łączenia się z uczniami

Na wstępie należy zaznaczyć, że nauczanie jest pracą **nauczyciela z uczniami** i jest procesem możliwym pod warunkiem, że uczestniczą w nim zarówno uczniowie, jak i nauczyciel. Niestety, może zdarzyć się tak, że nauczyciel lub dzieci nie będą mieli możliwości łączenia się na żywo. W takiej sytuacji istnieją inne rozwiązania – nauczyciel może zamieszczać lekcje na **wirtualnych tablicach** odpowiednio je organizując. Takie wirtualne tablice dają szereg możliwości – można zamieszczać na nich m.in. linki do piosenek lub pliki dźwiękowe, krótkie filmy np. z instrukcjami do ćwiczeń, zdjęcia, notatki, a także tworzyć w ten sposób całe lekcje:

- **Padlet** – www.padlet.com,
- **Linoit** – www.linoit.com,
- **Trello** – www.trello.com,
- **Wakelet** – www.wakelet.com.

Dodatkowo nauczyciel może też stworzyć wirtualną tablicę po to, by uczniowie mogli na niej zamieszczać. swoje prace tworząc np. klasowy projekt (przykład takiego projektu znajduje się w części Metody nauczania). Wystarczy dać uczniom możliwość edytowania tablicy. Warto jednak wcześniej zapoznać się dobrze z takim narzędziem, aby móc poinstruować uczniów i/lub ich rodziców, w jaki sposób mogą na niej zamieszczać prace.

© MACMILLAN POLSKA 2026

Link do wirtualnych tablic można przesłać za pośrednictwem e-dziennika lub, jeśli szkoła używa dzienników tradycyjnych, za pośrednictwem komunikatora wybranego przez szkołę do kontaktu z uczniami i/lub ich rodzicami i opiekunami.

Pracując w ten sposób, nie należy zapominać o kontakcie z uczniami na żywo (oczywiście w miarę możliwości), choćby przy wykorzystaniu dostępnych komunikatorów. Kontakt twarzą w twarz pozwoli podtrzymać i budować wzajemne relacje oraz zapewnić uczniom kontakt z rówieśnikami.

3. Narzędzia do tworzenia treści nauczania

W internetowej przestrzeni istnieje wiele praktycznych narzędzi, które ułatwią nauczycielowi realizację lekcji prowadzonych zdalnie. Warto jest jednak wybrać takie narzędzia, które uczniowie znają z lekcji w klasie lub są łatwe w obsłudze zarówno dla uczniów jak i dla rodziców. Dlatego indywidualizacja nauczania, wspomniana we wstępie do tego rozdziału, jest tak ważnym elementem działań nauczyciela. W II etapie edukacyjnym nauczyciel powinien ograniczyć ilość wybieranych narzędzi w myśl zasady **„mniej znaczy więcej”** lub **„liczy się jakość, nie ilość”**.

Poniżej przedstawiamy wybrane narzędzia do tworzenia treści nauczania, które umożliwią nauczycielowi realizację celów szczegółowych. Nauczyciel może je wykorzystywać zarówno podczas lekcji na żywo, jak i podczas lekcji bez konieczności łączenia się z uczniami:

- **Quizlet – www.quizlet.com –** to narzędzie do nauki m.in. słownictwa. Nauczyciel może stworzyć swoje zestawy lub wykorzystać te, które zostały stworzone przez innych użytkowników. Wydawnictwo Macmillan przygotowało zestawy słownictwa do swoich podręczników. Quizlet umożliwia również pracę w grupie.
- **Wordwall** – www.wordwall.net – pozwala w prosty i intuicyjny sposób stworzyć własne materiały interaktywne, m.in. testy, ćwiczenia typu *Połącz w pary*, krzyżówki, ćwiczenie polegające na porządkowaniu słów w zdaniu. Nauczyciel może również edytować istniejące już ćwiczenia i dostosować je do własnych zajęć i swojego stylu nauczania.
- **Quizizz** – www.quizizz.com – to kolejne narzędzie umozliwiające nauczycielowi tworzenie swoich quizów lub korzystanie i/lub edytowanie istniejących, stworzonych przez innych użytkowników.
- **Kahoot** – www.create.kahoot.it – to narzędzie, dające możliwość tworzenia własnych quizów, ankiet czy np. ćwiczeń na dopasowywanie odpowiedzi, jak i korzystania z już istniejących zasobów. Uczniowie mogą brać udział w grze za pomocą smartfonów, tabletów (instalując aplikację) lub korzystając z komputera.
- **Edpuzzle** – www.edpuzzle.com – to narzędzie do tworzenia interaktywnych filmów. Nauczyciel może korzystać z szerokiej bazy filmów, a następnie spersonalizować wybrany film, dodając np. ścieżkę dźwiękową czy różnego typu pytania.
- **Socrative** – www.socrative.com – z pomocą tego narzędzia nauczyciel może zorganizować głosowanie, grę czy test online, a nawet otrzymać informację zwrotną na temat poziomu zrozumienia zagadnień z lekcji przez uczniów.

© MACMILLAN POLSKA 2026

- **LearningApps** – www.learningapps.org – narzędzie służące do wykonywania ćwiczeń z uczniami lub sprawdzania ich wiedzy. Nauczyciel może tworzyć ćwiczenia interaktywne, korzystając z szablonów lub wykorzystać gotowe, ćwiczenia, udostępnione przez innych użytkowników. Nauczyciel ma również możliwość zakładania klas i tworzenia kont dla uczniów.
- **Genially** – www.genial.ly – z pomocą tej platformy nauczyciel może przygotować gry edukacyjne czy prezentacje zawierające elementy interaktywne.
- **LyricsTraining** – www.lyricstraining.com – strona, na której uczniowie mogą ćwiczyć umiejętności językowe, wykorzystując teksty ulubionych piosenek. Uczniowie mogą uzupełniać luki w tekście piosenki aż na czterech poziomach trudności.
- **Baamboozle** - www.baamboozle.com – z pomocą tej aplikacji nauczyciel utworzy prosty test lub quiz powtórzeniowy. Do pytań można dołączyć również ilustracje.
- **Popplet** – www.popplet.com – platforma, która pozwala tworzyć projekty grupowe czy mapy myśli. Odpowiednia do tłumaczenia zagadnień z gramatyki.
- **Gimkit** - www.gimkit.com – platforma bardzo podobna do Kahoot czy Quizizz, lecz uczniowie, wykonując różne ćwiczenia, zbierają bonusy (*in-game cash*), za które mogą kupować m.in. podpowiedzi. Kwoty wskazówek czy błędnych odpowiedzi ustala nauczyciel.

Warto również wspomnieć, że wiele z wymienionych wyżej narzędzi umożliwia nauczycielowi monitorowanie postępów uczniów czy sprawdzenie wykonania zadania domowego.

C. Scenariusze lekcji zdalnych

Planując lekcje online warto jest również zwrócić uwagę na to, z jakich materiałów nauczyciel korzystał podczas przygotowywania lekcji tradycyjnych – w klasie. Aby lekcja przeprowadzana na odległość była udana, wcale nie trzeba szukać wielu nowych rozwiązań – wystarczy użyćtego, co się już posiada w swoich zasobach, lub co udostępnia wydawnictwo Macmillan, oraz wykorzystać potencjał platform czy aplikacji np. tych wymienionych w punkcie trzecim tego rozdziału: korzystając z gotowych ćwiczeń lub tworząc nowe, dopasowane do potrzeb swoich i swoich uczniów, a także do ich zainteresowań.

Poniżej przedstawione zostały dwa różne rozwiązania, które pomogą przekształcić nauczycielowi lekcje tradycyjne w lekcje zdalne. Dodatkowo wydawnictwo Macmillan do swoich kursów stworzyło **ramowe scenariusze lekcji zdalnych w dwóch wariantach**, które znajdują się w serwisie staffroom.pl. Zostały one przygotowane do pracy z podręcznikiem serii *Brainy* i mogą służyć także do innych podręczników jako wsparcie dla nauczyciela.

1. Lekcja z koniecznością łączenia się z uczniami na żywo

Prowadząc lekcje na żywo warto jest wykorzystać **materiały wspomagające** do kursów: podręczniki, zeszyty ćwiczeń, oprogramowanie do tablic czy gotowe zestawy do kursów w aplikacji Quizlet.

© MACMILLAN POLSKA 2026

Warto również zwrócić uwagę na to, że czasami wystarczy drobna modyfikacja gotowej lekcji, by przenieść lekcję do świata online, np.

- do prezentacji słownictwa nauczyciel może wykorzystać zestawy utworzone aplikacji Quizlet lub utworzyć własne np. na Wordwall.
- ćwiczenia gramatyczne można wykonać, korzystając z oprogramowania do talblic interaktywnych lub przenieść (lub znaleźć gotowe zestawy) na wyżej wymienionych platformach,
- wiele ćwiczeń z podręcznika można przenieść np. na platformę Quizizz.

Warto jest również wykorzystać gotową propozycję wydawnictwa Macmillan, która ułatwi pracę i oszczędzi czas, który nauczyciel poświęciłby na przygotowania lekcji.

Ten wariant to zajęcia na żywo – nauczanie zdalne odbywa się za pomocą połączenia wideo. W tym sposobie pracy materiał z wybranego podręcznika został podzielony na zadania, które można wykorzystać podczas lekcji na żywo, wraz z proponowanym przebiegiem takiej lekcji, oraz zadania, które uczniowie powinni wykonać podczas pracy indywidualnej, w dowolnym czasie po zakończeniu połączenia z nauczycielem.

Ramowy scenariusz lekcji Macmillan Online School

Stay brainy!

Lekcja 1 – Vocabulary

Cel lekcji: wprowadzenie nowego słownictwa

Zadania obowiązkowe: zadanie 1, przynajmniej jedno zadanie z tekstem, dwa zadania z zeszytu ćwiczeń utrwalające słownictwo

PRZEBIEG LEKCJI

Sugestie dla nauczyciela:

1 Przywitaj się z uczniami. Poproś ich, aby pokiwali głowami / pokazali kciuk do góry / podnieśli obie ręce do góry, jeżeli Cię słyszą. W miarę możliwości podawaj polecenia po angielsku, np. *If you hear me, put your thumbs up / nod your head / put your arm in the air* itd.

2 Przeczytaj słówka z zadania 1. Jeżeli to możliwe, wyjaśnij znaczenie słów, używając kart obrazkowych (staffroom.pl > Stay brainy! klasa 4 > Flashcards).

3 Odtwórz nagranie do zadania 1 i poproś uczniów o powtarzanie słów. Zapytaj ich, które z tych wyrazów znali wcześniej, które są łatwe, lub które wydają się trudne. Uczniowie mogą wpisać te słowa w okienko ‘Czat’.

4 Odtwórz *Phonics Rap* i poproś uczniów o rapowanie razem z nagraniem.

5 W zależności od liczby osób w klasie i możliwości technicznych, wybierz jedno zadanie z sekcji *Vocabulary practice*, które wykonacie wspólnie w trakcie lekcji na żywo.

6 Poproś uczniów o ułożenie jednego lub dwóch zdań o życiu swoim lub swoich bliskich. Uczniowie wpisują zdanie w okienko ‘Czat’ lub czytają po kolei swoje zdania.

7 Poinformuj o zadaniach do pracy samodzielnej oraz o tym, na kiedy powinni je wykonać.

8 Żegnając się z klasą przypomnij o dacie i godzinie kolejnej lekcji na żywo.

© MACMILLAN POLSKA 2026

PRACA SAMODZIELNA

Wyślij poniższy materiał uczniom. **Pamiętaj o uzupełnieniu tabeli!**

Zanim zaczniesz pracę przygotuj:

- książkę ucznia
- zeszyt ćwiczeń
- zeszyt przedmiotowy
- komputer lub telefon z dostępem do Internetu

Co mam zrobić?	Gdzie to znajdę?
1 Przeczytaj na głos słowa/zwroty z zadania 1 str. ___. Jeżeli masz z tym problem, wysłuchaj nagrania i powtórz ćwiczenie.	Książka ucznia nagrania: Strefa ucznia https://www.macmillan.pl/strefa-ucznia
2 Wykonaj dwa dowolne zadania ze strony ____ w zeszycie ćwiczeń. Jeżeli nie rozumiesz słów/zwrotów, sprawdź ich znaczenie w słowniczku na stronie ____ (Vocabulary summary).	Zeszyt ćwiczeń Książka ucznia
3 Przeczytaj czytankę na stronie ____ i wykonaj zadanie. **LUB** **Posłuchaj nagrania do zadania ____ na stronie ____ i wykonaj zadanie do niego. Odpowiedzi zapisz w zeszycie przedmiotowym.**	Książka ucznia

Dla chętnych (proszę wybrać dowolną liczbę zadań)

Posłuchaj i powtórz *Phonics Rap*. Poćwicz rapowanie a potem nagraj swoje wykonanie i wyślij je do mnie. Wykonaj zadania interaktywne do lekcji 1, rozdział ____. Wykonaj zadanie ____ w aplikacji Quizlet.	Książka ucznia nagrania: Strefa ucznia https://www.macmillan.pl/strefa-ucznia https://quizlet.com/MacmillanPolska/folders/brainy-klasa-4/sets

© MACMILLAN POLSKA 2026

2. Lekcja bez konieczności łączenia się z uczniami na żywo

Wariant kolejny opracowany w scenariuszach przygotowanych przez wydawnictwo Macmillan, zakłada przeprowadzenie lekcji bez łączenia się z uczniami na żywo – to lekcje **w czasie nierzeczywistym –** nauczanie polega głównie na przesyłaniu uczniom instrukcji do zadań, które mają wykonać indywidualnie, w dowolnym czasie.

Nauczyciel może przesłać uczniowi scenariusz lekcji w takiej formie, w jakiej został on przygotowany (Word), za pośrednictwem e-dziennika lub pocztą elektroniczną albo przygotować lekcje na wirtualnej tablicy np.: na Padlecie poprzez umieszczenie na niej odpowiednich linków do ćwiczeń i zapisanie poleceń.

Ramowy scenariusz lekcji Macmillan Online School

Stay brainy!

Lekcja 1 – Vocabulary

Cel lekcji: wprowadzenie nowego słownictwa

Zadania obowiązkowe: zadanie 1, przynajmniej jedno zadanie z tekstem, dwa zadania z zeszytu ćwiczeń utrwalające słownictwo

Wyślij poniższy materiał uczniom. Pamiętaj o uzupełnieniu tabeli.

Przed lekcją przygotuj:

- książkę ucznia
- zeszyt ćwiczeń
- zeszyt przedmiotowy
- komputer lub telefon z dostępem do Internetu

Co mam zrobić?	Gdzie to znajdę?
1 Posłuchaj nagrania do zadania 1 na stronie ____ i powtórz słowa/zwroty. Następnie wykonaj polecenie do zadania. Jeżeli nie rozumiesz słów / zwrotów, sprawdź ich znaczenie w słowniczku na stronie ____ (Vocabulary summary).	Książka ucznia nagrania: Strefa ucznia https://www.macmillan.pl/strefa-ucznia
2 Wykonaj dwa dowolne zadania ze strony ____ w zeszycie ćwiczeń.	Zeszyt ćwiczeń
3 Przeczytaj tekst na stronie ____ i wykonaj zadanie do niego.	Książka ucznia
4 Posłuchaj nagrania do zadania ____ na stronie ____ i wykonaj zadanie do niego.	Książka ucznia nagrania: Strefa ucznia https://www.macmillan.pl/strefa-ucznia

Dla chętnych (proszę wybrać dowolną liczbę zadań)

- Posłuchaj i powtórz *Phonics Rap*. Poćwicz rapowanie a potem nagraj swoje wykonanie i	Książka ucznia nagrania: Strefa ucznia

© MACMILLAN POLSKA 2026

prześlij je do mnie e-mailem. - Wykonaj zadania interaktywne do lekcji 1, rozdział ____. - Wykonaj zadanie ____ w aplikacji Quizlet.	https://www.macmillan.pl/strefa-ucznia https://quizlet.com/MacmillanPolska/folders/brainy-klasa-4/sets

Istnieje też inne rozwiązanie – nauczyciel może **nagrywać lekcje**, a następnie udostępniać je swoim uczniom jako film. Należy jednak aktywizować uczniów i zachęcać ich również do samodzielnej pracy, np. prosząc, by po obejrzeniu nagranej lekcji spróbowali wykonać zestaw ćwiczeń, który nauczyciel również wysyła, dając wybór, które ćwiczenia chcą wykonać.

D. Motywacja oraz zaangażowanie rodziców i opiekunów

Motywacja i zaangażowanie uczniów jest jednym z problemów dydaktyki nauczania zdalnego. Na motywację do uczenia się języka angielskiego na odległość wpływa wiele czynników m.in. organizacja zajęć i ich przebieg, na który mają wpływ zarówno uczniowie, jak i nauczyciel.

Nauczanie zdalne wymaga od uczniów wysokiego poziomu motywacji, dlatego poniżej przedstawiamy kilka **czynników wspierających motywację** oraz **propozycje działań** ze strony nauczyciela:

- **docenianie dobrych praktyk** – nauczyciel docenia to, że uczniowie wykonują ćwiczenia interaktywne w terminie. Uczniowie, którzy nie dotrzymali terminu, zobaczą, że ich koledzy i koleżanki to robią i dzięki temu zostaną zachęceni do dobrej praktyki,
- **zauważanie pozytywnych zmian** – nauczyciel zauważa zmiany, np. to, że zazwyczaj nieśmiali uczniowie stają się bardziej aktywni podczas lekcji lub że coraz więcej uczniów odsyła zadania domowe,
- **zainteresowania uczniów** – nauczyciel, planując lekcje, powinien brać pod uwagę również zainteresowania uczniów. Warto jest zapytać uczniów, czego chcieliby się nauczyć na najbliższych lekcjach,
- **dostosowanie do potrzeb i możliwości uczniów** – nauczyciel może umożliwić uczniom wybór ćwiczeń do wykonania, np. *Wybierz dwa z czterech ćwiczeń.* Dzięki temu uczniowie nie będą czuli się obciążeni, a dodatkowo będą mieli wpływ na to, czego się uczą,
- **dbanie o dobre relacje** – nauczyciel nie powinien zapominać o tym czynniku zwłaszcza w sytuacji nadzwyczajnej, jaką jest nauczanie zdalne. Ograniczenie kontaktu z rówieśnikami i izolacja od środowiska szkolnego, mogą wpłynąć na emocje, które mogą pojawić się u uczniów w trakcie zajęć, dlatego nauczyciel powinien być przygotowany na elastyczne

© MACMILLAN POLSKA 2026

reagowanie na nie. Nauczyciel powinien być otwarty na rozmowy o przeszkodach i trudach, z którymi mierzą się dzieci w trakcie lekcji zdalnych, dlatego warto poświęcić kilka minut lekcji na to, by dowiedzieć się, co słychać u uczniów, jak sobie radzą czy nawet czego nowego ostatnio się nauczyli (niekoniecznie muszą być to rzeczy związane ze szkołą). Należy pamiętać, że dziecko skoncentrowane na sytuacji kryzysowej i żyjące w oderwaniu od aktualnej sytuacji życiowej, nie będzie w stanie skupić się na treściach językowych.

Rola rodziców i opiekunów w procesie nauczania tradycyjnego jest znacząca, natomiast w procesie nauczania zdalnego jest jeszcze bardziej istotna. **Współpraca** nauczyciela i rodziców jest podstawą sukcesu edukacyjnego dziecka, dlatego przedstawiamy rozwiązania, które pomogą nauczycielowi w zaangażowaniu rodziców w proces nauczania:

1. **Stwarzanie możliwości wspólnej nauki** – nauczyciel proponuje wspólną naukę, np. dziecko uczy rodzica nowego słownictwa z lekcji – dzięki temu dziecko utrwala materiał, a dodatkowo pogłębiana jest więź między rodzicem a dzieckiem.

2. **Dbanie o pozytywne relacje** – należy pamiętać także o tym, że nauczyciel powinien budować dobre relacje również z rodzicami lub opiekunami swoich uczniów. Dlatego zachęcamy do nawiązywania kontaktu z rodzicami i opiekunami dzieci poprzez e-dziennik, pocztę elektroniczną czy inne narzędzia wykorzystywane do komunikacji. To właśnie rodzice i opiekunowie na co dzień stanowią **motywację** dla dzieci do nauki, zachęcając je czy wspierając, w szczególności w klasach IV-V.

Uczestniczenie w procesie nauczania – przygotowane przez wydawnictwo Macmillan ramowe scenariusze lekcji zdalnych mają na celu wsparcie i odciążenie rodziców i opiekunów podczas nauki zdalnej. Jednak rodzic może uczestniczyć w procesie nauczania, choćby poprzez przesłanie wykonanego przez dziecko zadania lub udostępnianie narzędzi edukacyjnych.

Bibliografia:

- Encyklopedia PWN, definicja terminu *nauczanie:* https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/nauczanie;4009279.html
- *Metodyka nauczania języków obcych w kształceniu zintegrowanym*, M. Pamuła, Fraszka Edukacyjna, 2009
- Pyżalski, J. (red.) (2020*). Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19. Z dystansem o tym, co robimy obecnie jako nauczyciele,* Warszawa: EduAkcja

© MACMILLAN POLSKA 2026

INFORMACJE O AUTORACH PROGRAMU

Ewa Piotrowska jest konsultantką metodyczną w wydawnictwie Macmillan, współautorką Książki Ucznia do kursy *Kids Can!,* a także autorką licznych materiałów dydaktycznych, m.in. Książki Nauczyciela do kursu *Angielski dla zerówek,* publikacji dotyczącej oceniania kształtującego, licznych testów itd. Ze światem dydaktyki językowej związana jest od 20 lat, jako nauczycielka i lektorka języków angielskiego i hiszpańskiego, jak również metodyk w warszawskiej szkole językowej. Od kilku lat prowadzi szkolenia z zakresu metodyki nauczania języków obcych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej m.in. dla wydawnictwa Macmillan.

Tomasz Sztyber jest anglistą, językoznawcą oraz metodykiem z wieloletnim doświadczeniem w nauczaniu. Przez ponad 10 lat pracował w wydawnictwie Macmillan na stanowisku redaktora merytorycznego. Jednym z kursów, których tworzenie nadzworował merytorycznie w roli redaktora jest seria *Brainy*.

Katarzyna Komarnicka jest nauczycielem języka angielskiego w szkole podstawowej we Włodzieninie w woj. opolskim. Jest autorką materiałów dydaktycznych wydawnictwa Macmillan, m.in. scenariuszy lekcji świąt nietypowych. Jest też współautorką kultowej gry *Don't Say It!* ze słownictwem obowiązującym na egzaminie ósmoklasisty. Prowadzi także szkolenia stacjonarne i online dla nauczycieli m.in. dla wydawnictwa Macmillan. Jest autorką wielu artykułów. Od kilku lat na łamach swojego bloga *made by kate* dzieli się pomysłami i materiałami na zajęcia językowe.

© MACMILLAN POLSKA 2026